

Bitidningen

**KJELL ÄR
SKRIBENT
FÖR ÅRET I
BIGÅRDEN 2021**

BIODLARNÄ

TÖREBODA VAX

Hos oss kan du
välja cellstorlekar
4,9 5,1 och 5,3 mm
och drönarvax

Ange cellstorlek vid beställning!
Saknas uppgift levereras 5,1 mm.

Vi rensar varje parti för sig

Märk med namn, adress, tel nr och
kolliantal. Ska vi kassera några ramar
efter rensningen? Skriv "eldas" på kollit.

Särbehandling

Många biodlare vill ej ha Apistan eller thymol-
rester (t.ex. från Apiguard) i sitt vax. Därför
särbehandlar vi ditt vax om du skriver ett intyg
med namn, adress och tel nr och märker dina
kollin med "SÄRBEHANDLAS".

Öppet: Mån-fre 9-16
Lunchstängt 12.30-13.30
Stängt: 22/12-10/1

**Inlämning av
ramar och vax
1 okt - 31 mars**

Vaxet ursmält, ramen desinficerad.
Vi har även föreningspris
på vaxhantering.

Våra återförsäljare och depåer hittar du på
www.biredskapsfabriken.se

**10% TIDIG
VÅRRABATT***

Nu börjar vår nya stora butik på
1300 m² ta form. Det vill vi fira
med extra tidig vårrabatt!

Gäller både på postorder och i vår butik
i Töreboda t.o.m. 28 februari 2021,
på hela sortimentet
(som finns i lager).

*Se www.biredskapsfabriken.se
för mer info.

BIVAX KÖPES!

VAXKAKOR
Egen
tillverkning

Nr /#

KRAV-godkänt
renseri

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreboda

info@biredskapsfabriken.se

Sedan 1941

www.biredskapsfabriken.se

MÅNADENS TIPS

JANUARI OCH FEBRUARI

lennart.johansson@biodlarna.se

Nu är vi mitt inne i en period
som för biodlare är ganska
lugn arbetsmässigt. Även
bina tar det lite lugnt.

Men det finns ändå lite viktiga saker att
tänka på under den här perioden.

Normalt ska bina ha klotat sig, det vill
säga, krupit ihop i ett klot i kupan, men
de milda vintrar som vi haft de senaste
åren har inneburit att bina inte riktigt
gått ner i dvala. Det i sin tur innebär att
foderåtgången kan bli större än normalt.

Här kommer några viktiga saker att tänka på:

- Skrapa ut nedfall som samlats på kupbotten, så att inte nätet i botten blir tilltäppt och luftväxlingen blir sämre.
- Ta bort eventuell snö vid flusteröppningen och runt kupan. Även det för att inte försämra luftväxlingen i kupan.
- Kontrollera att bina har tillräckligt med foder.
- Tänk även lite framåt och se till att ni har utrustningen klar när säsongen börjar. Exempelvis: Gör rent spärrgaller och annat material, spika, tråda och sätt i vaxmellanväggar i ramarna, så att ni är redo när det åter börjar surra i kuporna.

LENNART JOHANSSON,
utbildningsansvarig Biodlarna

- 2** Månadens tips
- 4** Bistick skyddar inte biodlare
- 6** Ny skribent: Året i bigården
- 12** Hitta rätt etikett till din honung
- 13** Så här har ni digitala möten
- 14** Tips om vax
- 18** Årsresumé
- 24** En honungsmarknad i kaos
- 28** Bihälsa
- 32** Krönika
- 33** Almanackan, vi minns
- 34** Marknaden
- 35** Kontakt
- 36** Bibutiken

Redaktör: Mia Karlsvärd

E-post: mia.karlsvard@biodlarna.se

Ansvarig utgivare: Förbundsordförande
Monica Selling,

E-post: monica.selling@biodlarna.se

Bitidningen ges ut i 12 nummer årligen, varav två nr är dubbelnummer. Tidningen utkommer strax före aktuell månad.

Material- och annonsinformation: Se sidan 35.

Nästa manusstopp: den 1 FEBRUARI, alltid en månad före utgivningsdagen.

Tryck: Lenanders Grafiska AB.
Trycks på miljövänligt svenskt papper, G-Print från Arctic Paper, Grycksbo. ISSN 0006-3886

Läs mer på: www.biodlarna.se

Ta hand om varandra

Nu när året närmar sig sitt slut och ett nytt är i antågande förs mina tankar till en dikt av Viktor Rydberg, jag tror ni alla har hört eller läst den "Tomten". Även om den förknippas med vinter och den annalkande högtiden kan den även, i min mening, appliceras på ett poetiskt sätt kring den värld vi nu lever i.

Tyst är skogen och nejden all,
livet där ute är fruset,
blott från fjärran av forsens fall
höres helt sakta bruset.
Tomten lyssnar och, halvt i dröm,
tycker sig höra tidens ström,
undrar, varthän den skall fara,
undrar, var källan må vara.

Del av dikten "Tomten" av Viktor Rydberg

Likt livet som är fruset har världen lamslagits och vi rekommenderas att ta större avstånd till varandra, på grund av en yttre faktor vi inte kunde förutsäga. Ej heller vet vi hur länge det kommer att pågå, ej heller hur det kommer att sluta. Vem kunde tro att en pandemi skulle påverka vår högteknologiska värld så oerhört mycket och så länge. Det visar om något hur sårbara vi är som enskilda människor men också vilken otroligt kraft vi har tillsammans när alla strävar mot samma mål. I likhet med varje litet enskilt bi i den frusnupna kupan som hjälps åt med att hålla värmen, ta hand om varandra och tillsammans kämpar för samhällets överlevnad kan även du bidra och hjälpa dina medmänniskor.

Vad gör du nu under vintern när dina bin sitter och myser i sitt vinterklot?

Kanske planerar och förbereder du inför kommande vårsäsong. Rensar du ur gamla ramar och smälter ned vaxet för att kunna göra nya vaxkakor att ge tillbaka till dina bin. Spikar du nya kupdelar och trådar ramar. Är det någon av dina 'vintersysslor' inom biodlingen som du kan erbjuda till en biodlarkollega i din närhet som kan tänkas behöva hjälp? Det kostar så lite att hjälpa till - men du får mångfaldigt tillbaka och lyckligtvis är biodlingen beständig, något vi alltid kan förlita oss på - något som förhoppningsvis alltid kommer att finnas.

Du som enskild medlem i vårt förbund kan göra skillnad - ta hand om varandra!

Med önskan till er alla om ett lyckosamt 2021.

THERESE EKEBRATT
Ledamot, förbundsstyrelsen
therese.ekebratt@biodlarna.se

Fler åsikter om bistick skyddar mot Coronaviruset

I våras fick en rapport från Kina alla att spetsa öronen – särskilt biodlare: Bigift sades nämligen skydda mot Coronaviruset. Att den nyheten var alltför positiv har nu blivit bekräftat i en tysk studie. Resultatet av den tyska studien är snarare beklämmande – bigift är enligt studien inte alls den enkla lösning på problemet COVID-19 som man kunde hoppats.

I Kina resulterade en undersökning (utförd av Yang et al.2020) riktad till 5.115 biodlare och 121 patienter som tidigare behandlats med bigift, i fastställdt att ingen av personerna i undersökningsgruppen uppvisade symptom i samband med COVID-19. Därav drog

Resultatet av den tyska studien är snarare beklämmande – bigift är enligt studien inte alls den enkla lösning på problemet COVID-19 som man kunde hoppats. Foto: Mia Karlsvärd

man slutsatsen att bigift skulle kunna vara en bra förebyggande åtgärd mot det nya viruset, en som kanske till och med skulle kunna leda till immunitet. En lång rad studier hade dessutom tidigare visat att bigift har antivirala egenskaper.

Men i Tyskland har man nu genomfört ytterligare en undersökning med biodlare som undersökningsgrupp. I en enkät bad man biodlare redogöra för sina erfarenheter av COVID-19.

Under tidsperioden mitten av maj till mitten av augusti 2020 kontaktade man biodlare via biodlarförbund och biodlartidskrifter. Sammanlagt fick man in 234 enkätsvar från biodlare som haft kontakt med personer infekterade med SARS CoV-2. Dessutom hörde vänner och anhöriga av sig med underrättelser om två biodlare som avlidit till följd av COVID-19.

I motsats till deltagarna i den kinesiska studien uppvisade de tyska biodlarna COVID-19-symptom, två hade till och med avlidit.

Undersökningsresultatet i den nya tyska studien stöder alltså inte alls hypotesen att biodlare skulle kunna utveckla immunitet mot SARS-CoV-19 som en följd av att de regelbundet kommer i kontakt med bigift. Dessutom ser man heller inte något samband mellan vilka biodlare som haft ett allvarligare sjukdomsförlopp och mängden bigift de utsatts för. Man har exempelvis tittat på om en del biodlare fått förhållandevis många bistick under 2020 eller hur många år de varit biodlare,

och om de som en följd därav skulle kunna haft ett lindrigare sjukdomsförlopp. Inte heller verkar det spela någon roll för symptom eller sjukdomsförlopp om en biodlare är allergiskt mot bistick.

Forskarna pekar dock på vissa andra anledningar till att biodlare i sig möjligen skulle kunna uppvisa en lägre risk att smittas av viruset än andra människor:

- **Många biodlare** njuter av att vara för sig själva i lugn och ro och kommer därmed inte lika ofta i kontakt med smittobärare.
- **Genomsnittsåldern** för en tysk biodlare är 57 år, vilket är en ganska hög ålder. Därmed är antagligen många av biodlarna redan pensionerade och träffar färre människor, dvs. har därigenom mindre kontakt med potentiella smittobärare.

Dessa båda anledningar sänker risken för att smittas.

Den aktuella studien ger alltså ingen information om huruvida bigift skulle kunna ha en förebyggande eller lindrande effekt ifall det används som behandling vid en SARS-CoV-2-infektion. Man hade i den kinesiska studien även konstaterat att biodlare som reagerat allergiskt mot bistick hade uppvisat en starkare reaktion vid SARS-CoV-2-infektion. Detta faktum anser forskarna vara ett tecken på att dessa biodlares immunförsvar har en större reaktionsförmåga.

En sak är iallafall säker: Bigift hjälper oss inte i kampen mot coronaviruset.

Studien finns att tillgå kostnadsfritt: open-access.net/startseite

Översättning från 'bienen-nachrichten.de'

MIA MÅRTENSSON

Tessan vann silver i mathantverk

–Galet roligt!

Vi har haft ett så dåligt år, alla, så det var extra roligt att detta hände, och att juryn uppskattade min idé, säger Tessan Nordeman när Bitidningen når henne per telefon.

SM i Mathantverk arrangeras årligen och är öppen för mathantverksföretag i Sverige. Tävlingen är uppdelad i ett antal kategorier och Tessan Nordeman, biodlare i Kalmar län, blev hedrad med silver i kategorin ”Innovativt mathantverk”. Detta för sin produkt rökt hösthonung, med motiveringen ”En gyllengul honung med väl integrerad röksmak som med fördel kan ringlas över allt”.

Tessan är ledamot i i distriktsstyrelsen Kronoberg och medlem i Växjö biodlarförening. Tessan är inne på sitt sjätte år som biodlare. Hennes sambo Peter Silkelock gick nybörjarkursen 2020.

–Vi driver biodlingen och vårt skogscafé tillsammans, berättar Tessan.

SM i Mathantverk arrangeras av Eldrimner, ett nationellt resurscentrum för mathantverk. De bildades 1995 i Jämtlands län. De förmedlar kunskap, stöd och inspiration till mathantverkare i hela Sverige och i Norden.

Hur fungerar tävlingen? Skickade du själv in ett bidrag?

–Jag blev tipsad av en kompis och av en kund att skicka in den rökta honungen. Man anmäler sig och betalar in en anmälningsavgift. I vanliga fall är tävlingen i Ås. Men i år fick vi som deltog skicka in våra bidrag och prisutdelningen var digital.

Vid dagen för prisutdelningen satt Tessan på en buss, men Peter tittade på den direktsända prisutdelningen.

Helt plötsligt där på bussen plingar det i Tessans mobil.

–Peter skickade ett kort sms-meddelande med ordet silver.

Det tog ett tag innan Tessan förstod vad ordet innebar. Men sedan blev det känslösamt.

–Det har varit ett riktigt skitår. Vi blev sjuka i Covid vid mid-sommar och fick därför stänga vårt café. Vi har också mist flera nära och kära under året, dock inte i Covid. Personer som varit oerhört viktiga och som stöttat oss och funnits med under vår utveckling som biodlare.

Tessan är nu halvtidsjukskriven och har precis börjat med rehabilitering.

–Jag hoppas att jag nu ska bli bättre, jag är mycket svag och har problem med andning. Det är ett jäkla skit och jag hoppas att vi snart har ett vaccin, säger hon.

Arbetet med att ta fram den rökta honungen har tagit lång tid.

–Jag fick experimentera eftersom ingen gjorde rökta honung, vad jag kunde hitta. Jag sökte information både på svenska, engelska och spanska, utan framgång.

Tessan fick helt enkelt testa sig fram.

Tid för rökning, val av spån, val av honung och tills slut hamnade de rätt.

–Det här är tredje året. Första året valde vi att inte sälja den rökta honungen, vi ville först få fram en stabil smak.

Tessan kom till slut fram till att röka hösthonungen passade bäst.

–Den smakar ungefär samma varje år vilket kändes bra, att utgå från en likartad smak.

Honung med sin specifika smak beroende på drag och var man finns i Sverige gör att man helt enkelt måste prova sig fram, vad som är gott och vad

Foto:Peter Silkelock

man själv gillar, och där är vi ju också olika, förklarar Tessan.

Använder du smakessens?

–Det är en ständig återkommande debatt men jag har valt att inte tillsätta essens utan faktiskt rök, precis som när man röker fisk eller kött. Vi använder mesquite, det är en tallsort. Det blir olika smak beroende på hur länge man röker. Det är mer hantverk över det här, menar Tessan.

Hon säger också att honung är fantastisk bara som den är men att vi varit väldigt traditionella med hur vi använder den. Hon tror att det finns många fler mathantverksprodukter, vi har bara inte kommit på dem än.

Gör du något mer än honung?

–Biodlingen är det primära. På anmodan från andelsägarna har jag kurser i hur man gör bivaxsalva och bivaxdukar sedan driver vi ju skogscaféet på helgerna på sommaren.

Tessan tycker om att tänka nytt. Först var det andelsbiodling sedan rökta honung.

–Nu måste jag hitta på något nytt. Jag vill hela tiden hitta på nya saker. Jag hoppas vi blir fler biodlare och fler människor som vill lära sig mer om bin, honung och mathantverk. Var inte rädd att tänka nytt och testa, det finns mycket att göra av honung, säger Tessan Nordeman.

MIA KARLSVÄRD

ÅRET I BIGÅRDEN

Kjell Gustavsson nordbi@kjellgu.se

Mitt namn är Kjell Gustavsson.

NordBina och jag finns i Ljungskile på västkusten.

De senaste åren har jag invintrat ca 25 samhällen. År 1976, som 29-åring, blev jag med bin första gången. Det var en helt annan tid då. Årets "I Bigården" blir därför annorlunda. Historik, kritik, frågeställningar samt speciella perspektiv och infallsvinklar är min ambition. Är du inte nöjd med det du ser? Bara vänd blad och läs vidare i vår fina medlemstidning!

Porträttet på mig som kommer följa med i varje nummer har fotografen **Johanna Asplund** tagit. Hon har också tagit den fina bilden på bin, drottning och täckt yngel.

Upptäckarglädje & kamratskap – i skuggan av Covid-19

Vad hände? Hur hamnade jag här i BT? Jag skyller på vår eminenta ordförande, Monica Selling! Jag bad om betänktid under telefonsamtalets gång, men hör mig plötsligt säga: Ja tack!

Framstående skribenter har tidigare skrivit "Året i Bigården", så detta är ett stort hedersuppdrag.

Enligt Sveriges Biodlars Riksförbund är 84 procent av medlemmarna i vår stora organisation hobbybiodlare, varav många nytillkomna, som jag nu speciellt vänder mig till. Biskötandet är en kulturgärning och att på detta sätt få dela med mig av arvet från mina mentorer är ett privilegium.

Biodlarnas policy på senare tid är att bi-foton i Bitidningen skall visa ordentligt påklädda biskötare med skyddskläder. Därför har jag alltid

(nästan) slöja på mig, numera. Handskar gör mig fumligare, så av ren omtanke om bina undviker jag handskar. Några stick i fingertopparna skadar mig inte. Återkommer senare till "bistick och hoptorkade gubbar".

Själva "sanningen" om hur man sköter sina bin, borde jag ha upptäckt efter alla dessa år. Men, istället är jag nu inne i en period av ny upptäckarglädje, förändring och ifrågasättande. Denna sidas fantastiska skribent år 2017, Jan Uno Andersson, lämnade väl ingen opåverkad? Även Hannes Bonhoff skrev tidigare annorlunda och tänkvärda artiklar i Bitidningen. "Hälsa

Fina bin, men ingen blyg drottning synes. Foto: Jan Samuelsson.

Tornö, med Käringön i sydost. Foto: Jan Samuelsson.

och hudvård från bikupan” heter en bok som verkligen kan rekommenderas. Kapitlet om vax ger mig lust att utforska topplistikupans värld för produktion av bekämpningsmedelsfritt, jungfruligt vax. Stort tack Alexandra De Paoli och Lotta Fabricius Kristiansen för den boken! Boken säljs i Bibutiken hos Biodlarna.

Kamratskapet mellan oss bi-vänner är centralt och nödvändigt, menar jag. Då mina två mentorer sedan länge lämnat denna världen, så agerar ett dussintal vänner bollplank åt mig. De flesta är medlemmar i Orust bf eller i Uddevallanejdens bf. Självt har jag dubbelt medborgarskap, nej förlåt, medlemskap skall det ju vara, i dessa föreningar. Jag kan inte nämna er alla vid namn, men ni är ovärderliga för mig. Tack för att ni finns och bara ett telefonsamtal bort! Något bättre än vårt gemensamma

bi-intresse i dessa covid-19 tider, finns väl inte? Ja, jag bara undrar!

Mitt biår 2020, vill jag kommentera lite: Vintern 2019-2020 var mild och extremt regnig med förbättrade grundvattennivåer. Torkåret 2018 ledde till död, men också till en förnyelse av ljungen, här på västkusten. Min honungsommar 2020 verkade bli eländig, med en juli som lär ha varit den kallaste sedan 1960-talet. Bina sattes på sparlåga och parningen av drottningarna gick trögt. Till sist blev de parade och augusti kom med ett par veckors kraftigt ljungdrag som räddade allt. Yngelsättningen satte fart och statusen vid invintringen såg riktigt bra ut.

Okej då, Stefan! Foto: Jan Samuelsson.

Logistik, förväntan och biskötare i Kärings hamn. Foto: Jan Samuelsson.

Upptäckarglädje upplever jag när jag besöker bina. Särskilt påtagligt är detta på Käringsön, som är en riktig pärla ca 5 km utanför Hällevikstrand, på västra Orust. Där på öarna har mina vänner och jag etablerat en fristad för våra älskade nordiska bin. Skärgården är vacker, men karg och blåsig. Käringsöns spännande historia, med den legendariske prästen Simpson som verkade där runt förra sekelskiftet, gör ett starkt intryck. Det värmer i hjärtat att möta all hjälpsamhet, välvilja och vänlighet som finns på Käringsön.

Lurö mitt i Väneren är centrum för NordBiaveln i Sverige. Här regerar "BiKungen" Ingvar Arvidsson, sedan 30

år. 1990 hoppade han av sitt lärarjobb för att helt satsa på att rädda spillrorna av vårt eget fantastiska ursprungsbi, som då av oförstånd och tanklöshet nästan utrotats. "Utan Ingvar inga nordiska bin i Sverige", har en initierad person sagt till mig. Det stämmer nog, men utan hjälp från vår norra landsdel hade det inte gått. I samband med Ingvars 80-årsdag, fick jag hjälpa till med att frakta hem drönarsamhällena. De hade tjänstgjort på Lurö för att befrukta de 1053 ungdomrottningarna som parningsflög på ön 2020. Ca 80% blev parade i sommar.

Kaptenerna på båtarna hade bytt kaptensmössorna mot kockmössor och vi serverades en utsökt fisksoppa. Före

hemtransporten var kaptensmössorna på igen. Från morgon till kväll, en underbar dag!

Pirran från Öbako, är ett av mina outhärliga hjälpmedel. Ett annat är bärselen från Swedol. År 2010 i BT nr 7/8 presenterade Bosse Malmgren sin nyinköpta flakkärra med dess fördelar. Jag köpte en direkt och är i flera sammanhang helt beroende av den, sedan 10 år. Men, som Bosse redan då ordagrant skrev: "Det jag saknar är ett par klotsar eller byglar på undersidan baktill för att . . .". Ja, det var ju helt uppenbart att något fattades! Därför skaffade jag längre vagnsbultar och monterade en "tvärmede" av tätvuxet

virke undertill. Muttrarna måste försänkas och bultarna kapas med vinkelslip. Väldigt orationellt att varje kund behöver göra detta själv, tycker jag. Därför kontaktade jag Öbako den 30/9-2020 och sände foto med uppmaningen att de gör Pirran helt färdig, när de nu får denna gratisreklamen av mig. Borde vara en enkel sak för fabriken, menar jag. ”Kul med återkoppling” var det direkta svaret. Vid min sista påstötning i mitten av november, kom till slut det klara svaret: Nä! När inte viljan finns, då får man ge upp. Men, om min Pirra går förlorad, så köper jag genast en ny och kompletterar den igen, för så bra är den!

Honungspriser och marknadsföring

är viktigt! Honungskörden har varierat kraftigt i närområdet. Honungsburkar med dumpade priser har nyligen, enligt trovärdig källa, varit synliga häromkring. Tragiskt, tycker jag! 500 g högklassig honung bör inte kosta under 100 kr ut till kund. Detta för tankarna till år 1989 och hur vi blev av med de 15 skattefria samhällena år 1990. För att få ut ett något bättre pris har jag slutat helt med 700 g burkar. Ljungskileborna är lokalpatrioter, medvetna om binas betydelse. Därför har jag etiketter med lokal förankring. Lokal honung är för värdefull för att slumpas bort. Samarbetet med mina trevliga och duktiga återförsäljare är ovärderligt.

Min Hobbybiodling driver jag sedan 2013 som aktiebolag. Reglerna för hobby tycker jag har varit oklara och oacceptabelt dåliga sedan 1990. Du som startar upp nu och kanske siktar på 10 – 20 st kupor om några år bör absolut fundera på aktiebolag, speciellt nu som aktiekapitalet sänkts till 25 000 kr. Den

Koncentration, balans och varsamhet på Lurö. Foto: Martin Gustavsson.

summan kan du investera i slunga och kupor. Registrera dig för F-skatt och moms genast. Tänk på att det är 25% moms på investeringarna men bara 12% matmoms på honungen. Det ger momsåterbärning! Underskott i verksamheten kan du i princip föra vidare obegränsat länge. För hobby gäller bara ett år. Jag låter alla pengar gå via företagets bankkonto (med bankgiro).

Vid årets slut skriver jag bara ut

kontoutdraget. Det blir min bokföring. Nackdelen med mitt upplägg är att banken tar mer betalt. Företaget betalar mig för bilkörning och elförbrukning relaterat till bolagets verksamhet, men mosen kan inte dras av, då jag som privatperson inte är momspliktig. Detta irriterar mig. En revisor (som också kostar pengar) är inte nödvändig, men ger mig framförallt trygghet, då mina erfarenheter av skatteverket inte är de bästa.

Pirrans tvärmede. Foto: Martin Gustavsson.

Här skall sommarhonung säljas! Foto: Susanna Iwermo.

Bärsele på! Foto: Martin Gustavsson.

Djungel i Sydamerika?? Nej! Plats i lä på Käringön. Foto: Jan Samuelsson.

Bokslut, redovisning och kontakter med myndigheterna blir proffsiga och förstklassiga.

Jag lever på min lilla pension och har ännu inte plockat ut någon lön, men hoppas få tillbaka lån som jag givit bolaget. Om du startar biodling bara för att tjäna pengar, tänk efter en gång till! Men bina ger så mycket mer än bara pengar!

Biskötare är bättre än ordet biodlare tycker jag. Biodlare är en kvarleva från den tid då bina inte ansågs vara djur utan tillhörde växtriket!? Jo det är sant, hur konstigt det än låter! Man odlar växter, men inte hönor och får som man sköter och föder upp, eller hur? Eftersom bina var växter så kunde man ju inte utsätta dom för djurplågeri, oavsett behandlingen. Praktiskt! För 100 år sedan var ordet biskötare vanligt.

Mitt kupmateriel är över 40 år plus nya plastlådor. Rammåttet är Lågnormal samt några lådor LS. Av historiska skäl

har jag många olika typer bottnar, men bina verkar acceptera det mesta.

Kondens på vintern är ett problem här på västkusten, men de nordiska binas lägre foderförbrukning genererar betydligt mindre fukt i kuporna. Även täta bottnar kan fungera bra med ett par spikar instoppade i bakkant som ger genomventilation. Pga varroa-kvalstret bör jag fortsätta att modifiera och komplettera mina bottnar. Viktigt är att all materiel håller den uppställda standarden. Det är oacceptabelt att massproducerade plastkuper, vissa rammar och annan utrustning inte längre följer standarden. Detta stör mig på flera sätt. Bina är värda en trygg och säker bostad. De är så mycket mer än bara en produktionsfaktor!

Halva vintern har nu passerat! Har du som jag bara rengjort slungrum och utrustning efter slungningen, oxalsyrabehandlat och sålt det mesta av honungen? Dagarna går fort nu mot ljusare tider, så dags att sätta fart!

Inventera vaxförrådet, vaxa rammar och klargör så mycket som möjligt nu! Om ett par månader är det kanske rensning, i alla fall här i mina trakter, med bottenbyte och rengöring av bottnar. Lever alla? Finns oroande tecken? Behövs räddningsaktion? Sedan går det otroligt fort, för aldrig är man helt förberedd. Tänk igenom dina planer! Att bara vänta och se hjälper inte!

Boktips i vintermörkret: "Bin och människor" av Lotte Möller samt "Meningen med bin" av Göran Bergengren.

Hur allt började för mig, på 1970-talet, fick inte plats nu. Den historien får vi ta senare, som en tröst till alla de som har det motigt i början. Orden "Kaos&Fiasko" sammanfattar mitt första bi-år. Ljusare tider väntar, som sagt. Vi träffas väl igen i marsnumret av BT?

KJELL GUSTAVSSON

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

KUPFEST VECKA 3-8

Finns i formaten:
Lågnormal, HLS & 3/4 langstroth

I KUPFEST INGÅR

- » 1 st Nätbotten
- » 1 st Flusterförminskare
- » 1 st Musskydd till ovan
- » 2 st Skattdådor
- » 20 st Trådade ramar
- » 1 st Tak
- » 1 st Täcksuva
- » 1 st Spärrgaller

PRIS: 1350 :-

PREMIUM LÅDA

- » Formgjutna plastkanter
- » Nydesignat handtag
- » Ingjutna rambärarlister
- » Djupare handtag

Byte till Premium låda

Pris: 45 :- / låda

* Priset avser mellanskillnad för standard låda och premium låda.

VÄLJ MELLAN

TRADITIONELL RAM

HOFFMAN RAM

Traditionell ram levereras med stift & hylsor omonterat

Beställ gärna innan avhämtning

Priser inkl. moms, exkl. frakt.

KUPFEST MED FLEXIKUPAN

VECKA 3 - 8

Behöver ni vår katalog till bikurser? Vänligen kontakta oss.

2021

Sveriges Biodlars Riksförbunds styrelse berättar om sina förhoppningar, visioner och planer inför det nya året.

MONICA SELLING

Vi är ett lyckligt förbundet! Under mer än ett årtionde har vi begåvats med så många nya medlemmar. Det förpliktigar och ställer krav på visioner som kan omvandlas i konkret handling. Begreppet medlemsnytta är centralt. Jag vill se ett förbund som jobbar med naturen inte emot! Det innebär att all biodling ska prövas mot ett etiskt och miljömässigt riktigt handlingsätt. Att vilja våra bins bästa är prio 1. Samarbeta är bra och gynnar många men måste skapa ett "mervärde" för alla inblandade. Vi ska bli ännu bättre på att stödja och tydliggöra våra roller på alla nivåer i vår fantastiska organisation.

INGMAR WAHLSTRÖM

Våra bin stannar inte av sin verksamhet trots corona. Vi måste fortsätta att ta hand om bin och honung. Allt tyder på att vi får ännu fler medlemmar under nästa år. Vi måste utbilda i våra föreningar - utbilda alla nya förhoppningsfulla medlemmar. Att få fram arbetsätt att involvera alla i våra föreningar är livsavgörande för vår verksamhet på lång sikt. Kvalitetskommitténs arbete handlar nu om att hitta ett säkert sätt att ge utbildning om honungsbedömning. Sen är tanken att titta på andra trevliga produkter vi kan få från våra kupor.

BJÖRN DAHLBÄCK

2021 blir ett bättre år, hoppas jag. Friska re bin, mer honung, fler medlemmar i förbundet och färre bistick. Nästa år behöver svensk honung hamna mer i fokus. Svensk honung är en god och nyttig produkt som pollinerar svenska växter, det är viktigt, för bär och frukt. Den nya djurhälsolagen börjar gälla och vi får lära oss hur de nya reglerna blir. Själv ska jag göra många avläggare. Mest för att det är så skoj att se dem växa över sommaren, men också för att Sverige behöver mer svensk honung.

THERESE EKEBRATT

Inför det kommande året och inom ramen för kommunikationskommittén finns förhoppningen att Biodlarna ska synas än mer i olika medier. Fortsättningsvis kommer vi att löpande jobba aktivt med våra olika kommunikationskanaler för att nå ut med korrekt information kring biodling och annan matnyttig kunskap till våra medlemmar. Vi välkomnar gärna att du som medlem vill bidra och dela med dig av dina kunskapar som kan vara till nytta för andra. Vi i styrelsen jobbar fortlöpande med att främja biodlingen och dess förutsättningar genom samverkan med olika aktörer.

ANN ELGEMARK

Även det här året får vi leva med en pandemi som sätter krokben för en del aktiviteter. I det läget är digitala möten ett alternativ som många lärt sig uppskatta. Att leda en nybörjarkurs delvis på distans ingår därför i min plan. Under våren planerar kommittén för drottningodling och biavel minst en digital testkurs och under sommaren produceras film- och bildmaterial för att komplettera den.

Min egen bigård är under utveckling, inte för att bli så mycket större utan för att göra mer. På listan står starta företag, ha flera utbigårdar och bli COOP-bodlare.

NILS REPPEN

Vaccin, pendling och flera bin. Tre viktiga ord för mig i 2021. Mitt projekt "Adopt a bee" fortsätter och jag ska ställa ut tre nya små bigårdar hos familjer i lokalsamhället.

De ska pollinera och ge ny kunskap om bin till sina nya bivarदार.

Med ett nytt jobb utomlands blir det en utmaning att få tid med bina, men barnen säger att de vill hjälpa till. Det känns så bra när barnen tycker om det man gör och det är en stor lycka att få dela det med dem. Barnen får biodlingskurs i julklapp - de är ju framtiden.

VIVIANNE BOMAN

Min förhoppning är att få fortsatt mandat i Biodlarnas styrelse, och att Coronan har övertrumpats. Att fullfölja och avsluta två NPB-projekt, Drift och uppstart av parningsstationer och parningsplatser och Informations och utbildningsmaterial för bihälsa och bisjukdoma. Att med avelsgrupperna få till ett enhetligt synsätt på vad parningsstation/ parningsplats är, vilka kriterier som gäller. Fortsatt kvar i styrelsen för Enköpings Bf här hemma. Jag är en av 80% småbiodlare och det tänker jag fortsätta vara. Med sex kupor, två av dem ska flyttas till en utbigård närmare skogen och förhoppning om en ny smakprofil på honungen.

LEO DE GEER

Mina planer är att fortsätta det stora arbetet med SIS/ISO/CEN standarder för honung, pollen och propolis. I detta ligger också arbetet för att få fram nya metoder att hitta fuskhonung. På det internationella planet fortskrider arbetet med kandidaturen till Apimondia 2025 i Köpenhamn i samarbete med Danmark och Norge. I Näringskommittén fortsätter arbetet med Rationell biodlingsutbildning och rådgivning runt detta. I min privata odling pågår arbetet med nya slunglokaler allt för att jag själv ska få en så rationell hantering och så fin honung som det går.

SÅ HÄR GÖR VI

Årsmöte i coronatider

Våra bin lär vi förhoppningsvis aldrig behöva sköta på distans, men 2020 fick vi lära oss att det faktiskt går att sköta mycket i en förening på det viset. Här vill vi dela med oss av hur vi genomförde ett digitalt årsmöte.

Med digitala möten och kurser och engagerade medlemmar som tog ansvar för bin och honung i föreningsbigården hankade vi oss fram under våren och sommaren. Men oron över hur årsmötet skulle kunna genomföras gnagde i bakhuvudet. Det verkade länge vara helt otänkbart att genomföra ett vanligt möte utan att gå emot Folkhälsomyndighetens direktiv, men så lättade FHM på restriktionerna, bland annat för dem som var 70+.

I det läget började vi planera för ett coronasäkert fysiskt årsmöte. För att de som tillhörde en riskgrupp skulle kunna vara delaktiga, om än på distans, bestämde vi att också sända mötet via webben. Vår filmkunnige medlem Joakim Jalin lovade att ställa upp och sköta tekniken och vi bokade den största samlingslokal vi kunde hitta. För att gardera oss, i det fall smittspridningen skulle ta ny fart, planerade styrelsen parallellt för ett digitalt möte.

En månad innan årsmötesdagen skickade vi ut årsmöteshandlingarna. Med handlingarna följde en länk till ett googleformulär där medlemmarna kunde "brevrösta" i samtliga frågor som skulle upp för beslut på mötet. Som vanligt ombads medlemmarna att föranmäla sig, detta för att kunna beräkna antalet räckviddssanter (en tradition på föreningens årsmöten).

Fjorton dagar innan mötesdagen skärptes coronarestriktionerna. Styrelsen bestämde att ställa in det planerade fysiska mötet och växla över till den digitala varianten. Vi informerade medlemmarna om läget och bjöd in till ett digitalt årsmöte på tidigare utsatt dag och tid. Vi uppmanade också alla som tänkte vara med på det digitala mötet att både föranmäla sig och att "brevrösta", detta för att vi i god tid skulle se vilka frågor som skulle kräva diskussion och eventuell omröstning.

Några dagar före mötet testkörde vi med det tilltänkta mötespresidiet. Monica Selling, som är föreningsvän i Södra Inlands hade lovat att ställa upp som mötesordförande om hon blev vald av mötet.

Så hur gick mötet?

Monica inledde myndigt med att be mötesdeltagarna att bara ta upp övriga frågor som krävde årsmötesbeslut. Verksamhetsberättelsen presenterades i bilder från det gångna året. Samtliga frågor beslutades i enlighet med förslagen, styrelsen fick grönt ljus att gå vidare med bygget av ny samlingslokal samt ansvarsfrihet och nya ledamöter och funktionärer valdes. Längst diskussion blev det kring en motion om kompismedlemsskap. Efter två timmar var alla beslut på plats. Den nya styrelsen höll ett digitalt konstituerande möte och därefter var vi redo att dra igång det nya verksamhetsåret.

Styrelsen Södra Inlands Bf/
LILLEMOR BULUKIN

Tips för ett lyckat digitalt årsmöte

- Förberedelse är A och O. Ge alla medlemmar möjlighet att i god tid sätta sig in i de frågor som ska upp på mötet. Informera om och diskutera alla viktiga frågor i förväg via digitala möten.
- Bered föredragningslistan extremt noga. Vad är det mötet ska besluta om? Formulera propositionerna noga.
- Skicka ut årsmöteshandlingarna i extra god tid.
- Uppmana till brevöstning – skicka ut frågeformulär med alla beslutspunkter i förväg (gärna digitalt).
- Be medlemmarna att anmäla sig till mötet i förväg (underlättar för den som ska upprätta röstlängden).
- Informera om årsmötet via flera kanaler. Vissa läser mejl, andra gillar sms, någon förväntar sig att informationen ska finnas på föreningens sajt.
- Bjud in till träningsmöte vid några tillfällen inför årsmötet. Det behöver inte vara ett spikat program; det räcker med en stunds spontant småprat.
- Lägg länken till mötet på föreningens sajt. En del tappar bort sina mejl eller sms.
- Vidtala i förväg någon som är beredd att hålla koll på närvaron och att upprätta röstlängden.
- Kör ett genrep med det tilltänkta mötespresidiet.
- Be alla komma i god tid till mötet så att närvarolistan/röstlängden kan upprättas i lugn och ro.
- Gå igenom förutsättningarna innan årsmötet startar: hur röstar man JA respektive NEJ, hur gör man om man måste gå till omröstning.
- Utnyttja möjligheten att visa bilder från verksamheten; under coronaåret har många levit mer eller mindre isolerat och uppskattar att se bilder på andra biodlar-kollegor.
- Se till att alla paragrafer delas på skärmen så att det blir tydligt för alla vilken fråga som behandlas.

TIPS OM VAX

Bygg en vaxsmältare för ramar

Efter en timmes jobb har du byggt en vaxsmältare och smält ut en låda med vax.

Det här behöver du:

- 2 st sarg frigolit
- 2 st tak dito
- 1 st spärrgaller
- 1 plastmatta (typ badrumsmatta)
- 1 gängad rörbit
- 1 ånggenerator/tapetborttagare

Så här gör du:

Gör ett hål i plastmattan, se bilder. Leta på en gängad rörbit, som passar till ånggeneratören, alt. såga loss anslutningen som finns på plattan till tapetplattan. Montera anslutningen i undre sargen. Mattan sjunker ner av värmen och styr det smälta vaxet ner i hinken. Det undre taket behövs för att samla upp det kondensvatten som bildas. Bygg ihop och kör. Lycka till med kladdet,

KJELL LASSES

Låda för pupprester, skrapas ner medan de ännu är varma.

Vaxet är en resurs

Att vaxet är en resurs vet vi alla och här visas detta med lite siffror. Jag smälter vaxet själv. Ramarna smälts i en egenbyggd ångvaxsmältare. Täckvaxet smälts i en rostfri bunke på vattenbad. På så sätt kan jag också ta till vara honungen som bagerihonung. Allt vax smälts två gånger, sista gången genom fiberduk.

Vax från ramarna ger ca 100 g/ram.
Täckvaxet ger 7 g vax och 15 g honung per kg slungad honung.

Alla siffror är från min biodling och ungefärliga men jag tror dom är ganska allmängiltiga. Rammåttet har viss betydelse, i mitt fall är det Svea.

Ett räkneexempel:
10 samhällen, medelskörd 35 kg honung. 10 rammar per samhälle smälts. Vax ger då 10 + 2,5 kg = 12,5 kg. Redskapshandeln betalar ca 105 kr/kg. Alltså ca 1 300 kr. 2,5 kg jungfruvax från avtäckningen kan alternativt säljas dyrare till kosmetikatillverkare.

Min bagerihonung säljs till en restaurang för 30 kr/kg alltså drygt halva priset vad jag får för prima honung hos uppköpare. Naturligtvis kan sannolikt ett högre pris fås ut. Men med detta pris blir bagerihonungen värd ca 160 kr.

Totalt är alltså allt vax och honung i exemplet värt minst 1 460 kr.

LARS-GÖRAN ARVIDSSON
Vikbolandets Bf

Kommande årsmöten inom distrikt och riksförbundsmötet

Frågorna kring hur och på vilket sätt föreningar skulle genomföra sina årsmöten under november har varit många.

Samtalen har varit mycket konstruktiva och kloka. Exakt var våra föreningar har hamnat i sina beslut har vi dagsläget inte någon klar uppfattning om. Däremot märkte vi en successiv förskjutning i takt med att pandemin utvecklade sig åt fel håll, att flera helt ”enkelt” ställde in sina möten. Här märkte vi också en förändrad attityd när det gäller tron eller förhoppningen, när dessa sedan bedöms kunna genomföras. Skalan har varit, alltifrån början på 2021, årsmöten under sommaren och till att vänta till november 2021. Även här märktes också en förskjutning i takt med att pandemin ökade i utbredning, att förlägga inställda årsmöten till november 2021.

Nu står vi inför samma frågeställningar vad avser distriktens kommande årsmöten och förbundets riksförbundsmöte. Frågan diskuterades ingående vid förbundsstyrelsens styrelsemöte 5 december, som hölls via Zoom och här landade styrelsen i att dessa kan genomföras digitalt. Det är något som vi att en del distrikt redan planerar för. Fysiska möten under februari månad är inte gångbart, med

tanke på den pågående pandemin och en kombination av fysiskt möte och digitalt är just nu alldeles för riskabelt, varför det rena digitala mötet är det som återstår. Likaså kan vi inte nu se att faran från pandemin är över i april, varför förbundsstyrelsen tagit beslut om att detta skall genomföras helt digitalt och att all vår planering inriktas på ett sådant genomförande.

Förbundsstyrelsen resonerade på det sättet att vi hela tiden är ute i gränstrakterna avseende vårt regelverk. Bara det här med det digitala mötet är inte helt enligt stadgarna och därför lägger nu förbundsstyrelsen förslag till kommande RFM om att ha tydliga skrivningar som fångar in dessa mötesformer, i omarbetade stadgar. Dessa stadgeändringar kommer dock först att få sitt genomslag vid RFM 2023, under förutsättning att förslagen går igenom 2021. Vidare är inställda möten än mer utanför det gällande regelverket och problemet är här, att kritiken kan bli hårdare om vi ställer in och flyttar årsmötena längre fram. Å andra sidan, det som ligger i vågskålen är hälsoaspekten och i dagsläget kan den parametern bara lösas med digitala mötesformer. Av den anledning kommer vi att stödja alla våra distrikt, från kansliet, med support för detta

genomförande. Beslut är också tagit på att Zoom-systemet skall erbjudas samtliga distrikt, där vi centralt tillhandahåller detta mötesverktyg. Det absolut viktigaste är att vi ger er stöd, inför era årsmöten, till er som har behov av detta.

På samma sätt som vi hade i resonemangen med föreningarna är detta rekommendationer i ordets rätta bemärkelse, som vi nu riktar mot distrikten. Det är trots allt den enskilda juridiska personen, dvs varje enskilt distrikt som tar sitt eget beslut. I de resonemang som vi har haft med ett stort antal föreningar har vi tydligt framhållit att från centralt håll finns det inga planer på att ifrågasätta eller ”straffa” de beslut som man tagit i våra föreningar och på samma sätt är det givetvis, vad avser våra distrikt.

Lycka till i era beslut och vi kommer att stödja er med både mötesverktyg och support för att genomföra bra digitala distriktsårsmöten!

MONICA SELLING,
förbundsordförande, Biodlarna
monica.selling@biodlarna.se

JONAS ERIKSSON,
förbundschef, Biodlarna
jonas.eriksson@biodlarna.se

REPORTAGE

Efter tider av utbrändhet ville Katarina Qvist ändra riktning i livet. Hon läste en artikel om en kvinnlig biodlare och då visste hon vad hon skulle göra. Idag är hon biodlare på heltid.

Från utbrändhet till biodlare

Text och foto: Ann-Britt Sternfeldt

En strålande solig dag som bryter av mot den annars så kyliga våren åker jag på en liten skogsväg utanför Långhem i Västra Götaland. Jag passerar skylten "Nabbarne" och strax visar sig ett landskap med ängsmarker på båda sidor, inbäddat av vacker skog. När jag får syn på den lilla gården som är målet för min utflykt tänker jag spontant på Astrid Lindgren.

Katarina Qvist, 56 år, och hennes man Peter möter mig ute på gården, tillsammans med en vänlig hund som också vill hälsa. Katarina ler och riktigt bubblar av livslust och energi. Men det har inte alltid varit på det viset. När hennes arbete som barnmorska blev allt stressigare upplevde hon återkommande perioder av utmattning och insåg att hon måste göra något annat.

- Jag läste en artikel om en kvinna som hade gått en yrkesutbildning i biodling, och jag tänkte med en gång att det här är min grej, säger Katarina.

När jag frågar Katarina om hon hade sysslat med bin tidigare ruskar hon på huvudet.

- Men det spelade ingen roll, jag visste att jag hade hittat det jag ville göra. Det skulle passa mig perfekt att jobba hemifrån i min egen takt, och att få vara mer utomhus, nära naturen.

Katarina anmälde sig alltså till utbildningen i biodling, förlagd i Höör i Skåne. Undervisningen var på halvdistanst och pågick under två år. Onsdag till fredag en gång per månad åkte Katarina ner till skolan medan hon övrig tid pluggade teori på hemmaplan och gjorde praktik hos vana biodlare i sitt närområde. Katarina visar stolt upp sitt gesällbrev som hon fick när utbildningen var klar.

-Det är inte vanligt med gesällbrev nuförtiden, så jag är extra glad över att ha fått ett sådant.

Tyvärr har yrkeshögskolan i Höör fått lägga ner sedan Katarina gick sin utbildning.

- De fick inte något mer ekonomiskt anslag eftersom det var för få som efter avslutad utbildning jobbade och livnärde sig som biodlare.

Även om Katarina trivdes med utbildningen så var det en tuff tid det första året, då hon för ekonomins skull arbetade samtidigt som barnmorska. Men det blev helt enkelt för mycket och hon var tvungen att göra ett val, vilket då blev att satsa fullt på biodlingen som hon nu har hållit på med sedan 2015.

- Utan min man Peter hade det inte gått, han har funnits vid min sida hela tiden och stöttat, och det gör han nu också, när det är tunga lyft som måste fixas eller vissa andra praktiska saker.

Peter som är med oss när vi ser oss omkring på gården ler lite ödmjukt.

- Visst hjälper jag till när det behövs, men annars är det ju Katarina som sköter ruljangsen, säger han.

2019 fick Katarina 5 ton honung från de 100 bikupor som hon har utställda ute i bygden och 2020 skaffade hon 30 samhällen till genom egna avläggare. Hon använder Buckfastbin, de ger bra med honung, plus att det är viktigt att ha samma bin som andra biodlare runt omkring.

2019 fick Katarina 5 ton honung från de 100 bikupor som hon har utställda. 2020 skaffade hon 30 samhällen till genom egna avläggare.

–Jag tjänar inga stora pengar, men det går runt, och det viktiga är att jag mår bra, och det gör jag. Inte en dag har jag ångrat mitt beslut. Jag jobbar i min egen takt och bin är så spännande varelser. Ju mer jag håller på, desto mer fascinerad blir jag.

Katarinas och Peters nuvarande tillvaro är lite av en dröm som har gått i uppfyllelse, att kunna få en viss inkomst av sin gård, som de köpte i omodernt skick och nu har rustat upp till en liten idyll. På gårdsplanen går höns och pickar och i hagarna runt huset och ladugården njuter hästar av dagens värmande solsken.

–Vi har egen skog så vi behöver aldrig köpa ved, vi har höns, och så är vi självförsörjande på lök och potatis. Och så har vi så klart alltid honung.

Jag blir imponerad av hur väl Katarina, med Peters hjälp, har organiserat sina lokaler och det som behövs för verksamheten. Katarina säger att de regelbundet utvärderar hur allt fungerar

och försöker förbättra lite då och då för att underlätta arbetet.

För att underlätta än mer har Peter tillsammans med en son som är rörmokare utvecklat en anordning med 60 procentig sockerlösning för vinterfodret som fått namnet Sugar Daddy.

–Det är bara att tillföra fodret med en slang, jättesmidigt. Jag slipper släpa på tunga dunkar och slipper en massa kladd, säger Katarina. Med tiden har Katarina och Peter

tänkt att sälja Sugar Daddies till andra biodlare.

Vi pratar en stund om bins utsatthet, om behovet av att minimera kemikalier i jordbruket, och behovet av biologisk mångfald. Katarina säger att det endast finns en kravbonde i närheten, men att alla är nogna med att lämna breda kanter för en större mångfald av blommor och växter.

–Jag har ett bra samarbete med bönderna, det är många som hör av sig och vill att jag ställer ut mina bikupor. I stunden har Katarina bara en enda kupa hemma.

- I den bor en riktigt bra drottning som jag ska odla årets nya drottningar med. När jag gör de nya avläggarna, har jag dem hemma tills de är klara att flyttas ut.

När vi som avslut tittar på drottningkupan, och konstaterar att det är ett bra drag, blir jag stungen av en lite irriterad dam. Lite som pricken över i:et för mig, som trots en del samvaro med bin aldrig tidigare blivit stungen. Det var en erfarenhet jag gärna ville ha och nu har jag den.

ÅRSRESUMÉ BIODLARNAS 2020

Vad kommer vi mest att komma ihåg från 2020? Ja, inte är det något specifikt från vårt ämnesområde, utan det är givetvis den nu pågående pandemin, som med full kraft svepte in under våren och medförde stora påfrestningar för hela vårt samhälle. Vi kan också konstatera, i allra högsta grad, att vi fortfarande lever i pandemin och att vi måste fortsätta att förhålla oss till den på ett klokt sätt. Det hela är inte över ännu och det som nu pågår är händelser och skeenden som kommer att sätta stora avtryck på olika sätt. Först och främst är det många som faktiskt har gått bort p.g.a. av att man blivit smittad. Sedan har det för många inneburit förlorade anställningar, permitteringar och ekonomiska påfrestningar i en omfattning som landet eller hela världen, bara kan jämföra andra dramatiska händelser som spanska sjukan, våra världskrig eller när den djupa 30-tals depressionen pågick för fullt, möjligen kan vi ta in den senaste globala finanskrisen också. Lite tillspetsat onekligen, om vi framförallt jämför med världskriegen, men ändå en dignitet högt upp, eftersom vi lever i en extremt globaliserad världsordning, där vi påverkas av allt som händer i andra länder.

Jonas Eriksson, förbundschef

Vårt ämnesområde är ett gynnat ämnesområde eller rättare sagt kan biodling utövas oavsett pågående pandemi. Biodling är inget som man behöver praktisera i grupp, utan kan genomföras på egen hand, vilket under detta "pandemiår" varit en välsignelse.

Jämfört med många andra verksamheter är vi oerhört lyckligt lottade! Det som däremot tagit lite för att inte säga mycket "stryk", i vår verksamhet, är att vi inte kunnat träffas i olika sammanhang och därför upplever många av oss detta år, som ett riktigt "bottenår". Detta är något som jag tror de flesta skriver under på, inte bara i biodlingssammanhang. Hela vårt samhälle har just nu en stark längtan till att vi skall återgå till ett normaliserat tillstånd, där vi kan delta i de sammankomster som vi tidigare tagit för givna. På samma sätt är det inom förbundet, där vi alla ser fram emot att kunna umgås/träffas, som vi gjorde innan pandemin. Många engagerar sig inom vår organisation, inte bara utifrån det intressanta ämnesområdet som biodlingen representerar, utan många gånger för den sociala gemenskapen som föreningslivet erbjuder. Våra föreningar är på många håll enastående enheter, där

olika delar blandas till en stimulerande cocktail för de sociala individer som de flesta av oss är. Vi får nu använda vår positiva "biodlarinställning" och fokusera på tiden som följer efter pandemin, när vi åter kan träffas. Den tiden kommer var så säkra. Håll ut!

Vi ökar vårt medlemsantal för 12:e året i rad och 2020 ökade vi med 670 nya medlemmar, jämfört med året innan. När vi stängde medlemssystemet sista september, var vi 15 951 medlemmar. Andelen kvinnor i vårt förbund uppgår nu 37 %, vilket är en sakta men säker ökning.

Vi kan bara spekulera i hur det varit utan Coronan, med tanke på att en del nybörjarutbildningar blev inställda? Å andra sidan är det flera som funnit biodling som ett möjligt intresseområde att utöva, just under pågående Coronapandemin, på grund av att man varit hemma och att själva utövande kunnat utföras, med bibehållande av social distansering.

Förbundet har kraftsamlat i införandet av ett nytt honungsbedömningsreglemente. Vår planering var att detta fullt ut skulle implementeras under våren 2020, men dessa ambitioner

fick läggas åt sidan, eftersom man på en del håll avstod att genomföra erforderliga utbildningar, pga att pandemin tidigt under våren gjorde sitt intåg. Därför beslutade förbundet att man under året, både kunde arbeta i det gamla systemet och enligt det nya reglementet.

Under året har vi fortsatt våra ambitioner inom Rationell biodling. Dessa insatser var först koncentrerade till en webbföreläsning och under hösten påbörjades uppstart av Erfagrupperna. Webbsändningen rönt stort intresse med flera hundra uppkopplade intresserade medlemmar. Intresset för att delta i Erfagrupperna har också varit mycket stort, där nästan ett 100-tal anmälde sitt intresse. Utbildningar inom drottningodling har också startats upp under 2020, något som vi kommer att fortsätta med under 2021 och säkerligen är detta en utbildning som har ett stort berättigande även i framtiden.

När det gäller de mest förekommande basutbildningarna, är det många av dessa som blivit inställda, men vi har också haft kreativa föreningar som bedrivit dessa utbildningar utomhus, i mindre grupper, samt också via en hel del

digitala former.

Vår huvudinriktning och vår övergripande målsättning, vad gäller förbundets utbildningar, är att det skall finnas breda basutbildningar, som sedan "toppas upp" med väl utvalda fortsättningsutbildningar. Området utbildning är när det gäller ett sådant brett ämnesområde som biodling, mycket omfattande, där vi välkomnar andra utbildningsaktörer som kan tillföra adekvata och intressanta utbildningar för våra medlemmar.

Vad ser vi i kristallkulan inför det nya året och vad kommer att hända i förbundet!?

Mycket hänger givetvis på hur pandemin utvecklas! Även om vi kan parera med många digitala lösningar är det ändå den fysiska kontakten som alla nu längtar efter. Detta är på gång framöver:

• Nya utbildningar

o Cirkelledarutbildningar. Här finns ett uppdämt behov.

o Digitala utbildningsformer. Aktuellt inte bara i spåren av pandemin, utan viktigt inslag i ett komplett utbildningsprogram.

o Godkänd biodlare. Efterfrågad av många.

• **Benficksboken.** Smidig och lätthanterlig publikation om bihälsa.

• **Nya honungsbedömningsreglementet.** Fullt införande och tillämpning.

• **Utbildningar inom drottningodling.** Efterfrågas av många.

• **Satsning på flera digitaliserade möten** och en uppbyggnad av dessa, se vidare nedan.

Vi har ingen entydig information hur biodlaråret varit, men det samlade intrycket är att den varit medelmåttig och på många håll sämre än genomsnittet. Dessa signaler kommer både från södra Sverige och från våra biodlare i norr. Varm vinter, relativt skaplig vår, en alldeles för kall maj-månad, är det som vi fått höra. Juli lyfts också fram som en förhållandevis kall månad. På platser med ljung, har en del haft ett bra resultat och fått mycket ljunghonung. Utmaningarna är minst sagt många inom biodlingen, vilket också gör det så fascinerande!

Året kännetecknades, förutom den uppkomna pandemin, av hur vi ännu mer digitaliserade vårt samhälle och vår vardag. Jag ser att det är en rad samverkande faktorer, som gör att vi under året tagit många digitala tjänster i bruk. Många system och tjänster har funnits tidigare, men har inte fullt ut efterfrågats eller använts. Vi har nyttjat Skype och telefonkonferenser tidigare, men i och med pandemin var väldigt många helt plötsligt ute och letade efter olika system, där inriktningen/målet var att bibehålla en fortsatt verksamhet, utan att fysiskt träffas. Vi har fått sätta oss in i Teams, Zoom och andra system, där vi kan mötas för att hålla igång vår verksamhet.

Förbundet hade redan under 2019 inlett ett nytt tekniksteg, när vi med egen teknikförmåga kunde genomföra webb-sändningar via YouTube. Detta har varit en teknik som funnits under några år, men som med allt annat gäller det att ta till sig den och också börja att använda den. Under 2019 startade vi upp med detta och har under 2020 fortsatt med denna teknik. Ibland skall man ha lite tur och när vi började de första provsändningarna kunde vi inte ana, vad som skulle vara ett faktum i mars 2020!

Många föreningar har här varit väldigt kreativa och tidiga med att ta till sig ny teknik, samt praktiskt använda den. Här vill jag rikta ett stort tack för den utvecklande dialogen som vi har haft med flera teknikorienterade föreningar. Överhuvudtaget uppskattar vi denna typ av konstruktiva inspel från vår organisation.

I all denna lovsång, måste vi framhålla att den digitala omdaning inte bara är av godo, även om jag är fullständigt övertygad om att den har kommit för att stanna. Bara för att något är bra, kan och bör man ändå sansa sig och förhålla sig kritisk till nyttjande av ny teknik (tänk bara på användandet av smarta telefonerna i tid och otid). Jag ser två saker som vi får beakta och det är dels att de digitala verktygen stänger ute de som inte innehar dessa verktyg och dels kan och ska inte vår verksamhet ta bort våra fysiska möten. Däremot kan jag säga att de digitala verktygen rätt

använda, ger oss nya fördelar, vilket oftast är förhållandet när ny teknik får ett genombrott.

Följande positiva effekter ser vi framöver:

- Kostnadseffektiva möten. Inga resor till och från mötet.
- Miljövinster. Ingen belastning på vår miljö med utsläpp av fossila ämnen.
- Tidsmässiga vinster. När vi kan medverka hemifrån eller där vi för tillfället befinner oss, innebär det att ställtiden till och från ett möte utgår.
- Olycksreducerande. Mörka kvällar och hala vägar kan innebära olycksrisker.
- Flera kan totalt sett delta i möten. Dels de som närvarar fysiskt och dels de som kan vara med digitalt.
- Deltagande kan ske helt plats-oberoende.
- Ökat antal möten. Antalet möten kan öka och man kan istället övergå till flera korta avstämningsmöten.
- Lättare att rekrytera in personer till förtroendeuppdrag. Förbundet har en ambition om att rekrytera personer i bl.a. olika åldrar och vi vet att många yngre kan dra sig för att tacka ja till uppdrag, p.g.a. ställtider till möten.

Min övertygelse och med all den klokskap som finns inom vårt förbund, kommer vi att sortera ut det här på ett förnuftigt sätt. I efterhand kan vi tänka tillbaka på att det var året som pandemin intog hela världen, men parallellt fick vi anledning att ta till oss ny teknik och genom den tekniken kunde vi utveckla vår verksamhet, samtidigt som vi kunde räkna in många fördelar. Men återigen, ny teknik, nya produkter och nya tjänster skall användas med det sunda förnuftet som vi är utrustade med, då blir det här riktigt bra!

Våra bin är, som tur är, inte digitaliserade, utan de förhåller sig till sina uppgifter på samma sätt som de gjort under miljontals år.

Var rädda om er och en förhoppning om ett gott biodlingsår 2021, samt en önskan om en återgång till det normala, utan Corona-pandemi!

JONAS ERIKSSON,
förbundschef

Brända mandlar med honung och citron

- 1.5 msk socker
- 4 msk honung
- 1 citron, rivet skal
- 200 g sötmandel

1. Smält sockret och honungen i en stekpanna under omrörning. Lägg i det rivna citronskalet och sötmandlarna och rör om så att allt blir insockrat.
2. Bred ut massan på en plåt med bakplåts- papper och skilj nötter/ mandlar åt lite.
3. Låt svalna och bryt isär dem.

Godis till helgdagarna

Text och foto: Mia Karlsvärd

Honungskola med apelsin

- 4 dl vispgrädd
- 2 st apelsin enbart rivet skal
- 50 g smör
- 3 dl strösocker
- 1,5 dl honung
- 1 krm salt

1. Riv skalet på apelsinerna.
2. Värm upp grädden i en kastrull. Ha sedan ner alla andra ingredienser i kastrullen låt blandningen koka under omrörning till kolasmstens temperatur är mellan 125 och 130 grader beroende på hur hård du vill ha kolan. Tänk på att kolan bränner vid lätt och att graderna stiger snabbt mot slutet.
3. Håll upp kolan i en liten form med bakplåtspapper, ca 15x25 centimeter för 60 kolar. Låt svalna i rumstemperatur.
4. Klipp eller skär kolan i önskad storlek och rulla in i smörpapper. Förvara i kylskåp.

Mörk kola med honung

- 400 gram mörk choklad
- 1,5 dl socker
- 2 dl vispgrädde
- 0,75 dl honung

1. Vik ihop ett bakplåtspapper till en fyrkantig form med kanter, ca 15x20 cm på ett värmetåligt fat.
2. Koka upp socker, grädde och honung under omrörning. Tillsätt chokladen och rör tills allt har blandats.
3. Koka tills massan håller för kulprovet. (Fyll en kopp med kallt vatten. Håll ner en liten skvätt av smeten. När den lätt kan formas till en kula är kolan klar.)
4. Håll ut kolan i pappersformen. Låt den kallna över natten och skär sedan upp den i fyrkantiga bitar.

Friska bin ger glada biodlare!

För ekologisk biodling
Ofarlig för bin, honung och människa

Få rent i kupan innan våren

Allt fler använder Hive Clean.
Testad i Sverige med gott resultat

Lustgårdens biodling tel 0708-17 55 90

AV BIDLARE, FÖR BIDLARE!

**STORT TACK TILL GAMLA OCH NYA
KUNDER FÖR DETTA ÅR!**

**MISSA INTE VÅR
VINTERRABATT SOM GER DIG
10% PÅ NACKAKUPANS DELAR
FRAM TILL 28/2,
UTLEVERANS SKER TILL 31/3-21.**

WWW.LPSBIODLING.SE

DET SJÄLVKLARA VALET FÖR BIDLARE I SVERIGE.	0533-631 11
---	--------------------

LP:s Biodling AB

**Allt för biodling
Välkomna till vår
butik i Skåne!**

Biredskap, vaxhantering,
foder, glasburkar
& gott kaffe!

AB Lindhagens Bigårdar
Norra Grönby, Anderslöv
Telefon: 0410-280 95
www.lindhagen.se

Stort
sortiment
foderdeg

Vaxsmältare
Stort utbud med
riktigt bra priser!
Se produkterna
på vår hemsida.

Hitta rätt etikett för din honung

LOCKETIKETT

Locketiketten är till för dig som vill stoltsera med medlemskapet i biodlarna men ändå kunna använda en egendesignad etikett.

VILLKOR FÖR KÖP & NYTTJANDE:

Medlemskap + godkänd honungsbedömning

BIODLARNAS KLASSISKA ETIKETT

Välbekant etikett för konsument och för våra medlemmar. Vid beställning återföljs alltid locksäkringen ”Svensk Honung”. Finns även som konisk som är avsedd för plastburkar.

VILLKOR FÖR KÖP & NYTTJANDE:

Medlemskap + godkänd honungsbedömning

NYHET!

TRANSPARENT LOCKETIKETT

Under våren kommer vi lansera en ny locketikett. Transparent med tryck i svart. Med sitt lite mer diskreta uttryck öppnar den upp för de biodlarna som valt en egendesignad etikett.

VILLKOR FÖR KÖP & NYTTJANDE:

Medlemskap + godkänd honungsbedömning

NYHET! ETIKETT FÖR ÅTERTAGSHONUNG

I samband med att honungsbedömningsreglementet har gjorts om har en ny etikett tillkommit. Etiketten är till för biodlare som inte själv hanterar honungen från kupa till burk.

VILLKOR FÖR KÖP & NYTTJANDE:

Medlemskap

OBS! Godkänd honungsbedömning ska vid köp av etiketter vara gjord föregående eller innevarande år.

Vilka kombinationer av etiketter är tillåtna?

Locketikett +
Biodlarnas etikett

Transparent locketikett +
Biodlarnas etikett

Svensk Honung locksäkring +
Biodlarnas etikett

Biodlarnas etikett
utan locksäkring

Locketikett +
Egendesignad etikett

Transparent locketikett +
Egendesignad etikett

Svensk Honung locksäkring +
Egendesignad etikett

Locketikett +
Återtagsetikett

Transparent locketikett +
Återtagsetikett

Svensk Honung locksäkring +
Återtagsetikett

Återtagsetikett +
utan locksäkring

EN HONUNGSMARKNAD I KAOS

Förfalskad honung sprider sig i EU. Fuskhonungen kan vara en blandning av honung med rissirap eller ren fuskhonung av bara sirap. Ett reellt hot för alla Europas biodlare.

Vi beskriver vad som händer i Europa.

Fusket hotar att slå ut biodlare

Efterfrågan på honung har ökat men produktionen har inte ökat i motsvarande takt.

En efterfrågan som biodlarna inte kan tillmötesgå har skapats.

Bristen som då uppstår mellan produktion och konsumtion fylls av import från olika länder både till Sverige och EU. Sverige importerar ca 3 000-3 500 ton honung, EU importerar 130 000 ton. Kina och Ukraina är de största exportörerna till EU.

För många år sedan stoppade USA import av kinesisk honung då man upptäckte att den var gjord av rissirap och hade aldrig träffat ett bi. Då exporterade Kina ”honung” till Vietnam och andra länder som i sin tur skickade den vidare, tex till USA. Numera exporteras rissirap och oäkta ”honung” till andra länder som i sin tur exporterar ”honungen” till EU. Flera länder inom EU importerar stora mängder ”honung”.

Kina har byggt en högteknologisk ”honungsfabrik” i Ukraina, ”honungen” skickas till Belgien för att tappas om, sen skickas den till Danmark som skickar den till Sverige. Den säljs sedan för halva priset mot äkta honung i Stockholm. Leve-rantören garanterar att det är äkta honung. Men det står Ukraina på burken.

Codex Alimentarius (Internationell standardiseringsorganisation för livsmedel) har satt upp regler för vad som är honung. Livsmedelsverket är kontaktpunkt för Codex i Sverige. Dessa regler till trots

rinner den falska ”honungen” igenom kontrollerna.

Codex regler i korthet: honungen ska vara producerad av bin och vara mogen, den får inte vara vara silad i superfilter, man får inte minska/ändra på enzyminnehållet och den får inte vara jäst.

Huvudproblematiken är att man blandar ihop olika sorters honung och rissirap. Fuskstillverkningen startar redan

Monica Selling, förbundsordförande, Bi-odlarna.

hos biodlarna som skördar omogen honung (otäckt honung) med korta intervaller, skickas till kooperativ som smälter ner den, filtreras och vakuumtorkas i hög värme. Vattenhalten kan vara upp emot 27%, den måste ner under 20%. När blandningen är klar körs den genom speciella maskiner så att ”honungen” får alla mätbara ämnen på rätt nivå, inklusive pollen, enzymer, bakterier etc. Det gör att den är mycket svår att avslöjas som fuskhonung. Även de bästa maskinerna har

svårt att bevisa förfalskningen. Man kontrollerar också nivån av antibiotika i produkten, vid för hög nivå måste den reduceras. Den kan sedan exporteras till förpackning exempelvis till Ukraina som sedan exporterar till EU.

Den mogna äkta honungen i Kina går en annan väg och stannar på den inhemska marknaden. Uppgifterna kommer från en kinesisk expert, en ”visselblåsare”, som jobbar på ett kontrollcentrum.

Lasse Hellander, ledamot av BeeLife's styrelse.

Sen är det prisutvecklingen; den förfalskade ”honungen”, blandad eller tillverkad med rissirap har ett pris på 10-14 kr per kilo. Det gör att priset på EU-marknaden dumpas och yrkesbiodlare inte får täckning för sitt produktionsarbete. Konsekvensen blir att biodlaren slutar eller går i konkurs.

Antalet bisamhällen i EU minskar inte enbart på grund av fuskhonung och sjunkande priser, också den yttre påverkan av

jordbrukets utveckling bidrar starkt negativt. Minskad biologisk mångfald, monokulturer, kemikalieanvändningen och storleksrationaliseringen är de främsta orsakerna.

Det är därför vi från BeeLife har skrivit inlagan till EU som heter ”A CAP for pollinators”, även den svenska regeringen och EU-parlamentarikerna har fått den. Naturligtvis även EFSA och EU-kommissionen. Vi ser redan en viss framgång i detta lobbyarbete. Mer pengar till biodlingen.

”A CAP for pollinators” stämmer bra överens med klimatkommissionären Frans Timmermans uppfattning om den nya CAPen. Det innebär miljö- och klimatåtgärder, som att kemiska växtskyddsgifter ska minska med 50% till 2030, ekodlad mark ska öka från 8 till 24% samt att göra om jordbrukets direktstöd så att 20% omvandlas till frivilliga miljö- och klimatsättningar och eco-scheman hur odlingen be-

drivs. EU-parlamentet vill höja omvandlingen av direktstöd till 30%. Precis som i ”A CAP for pollinators”. Med omläggningen till ekologisk odling följer andra växtföljder, ökad biologisk mångfald och mindre gifter för bland annat insekterna.

Produktionen av fuskhonungen är ett mycket svårt kapitel. Kineserna ligger före i teknikutvecklingen. Man har tagit fram en ny sirap som är svårare att avslöja, ”skräddarsydd sirap”. ”Eurofins”, ett stort laboratorieföretag i EU, säger att man inte kan avslöja fusket om blandningen med sirapen är i storleksordningen 50/50. Men det finns många analysmetoder, visserli-

gen avancerade och dyra där man arbetar med de ingående sockerarterna, spektralanalyser och många andra metoder och markörer men man säger också att man inte kan använda alla metoder hela tiden på grund av kostnaderna.

En upptäckt man har gjort är att blandad honung är mindre bedräglig än honung av geografisk originalitet. Vad är anledningen till detta? Jo, helt skräddarsydd sirap för stora kvantiteter honung eller sirap som perfekt härmar/liknar honungen med geografisk originalitet.

Arbetet fortsätter med att avslöja ”honungen” och fusket. Många fler analyser görs men det leder för långt här att räkna upp allt. Arbetet med att synkronisera CODEX regler och de nya ISO-reglerna pågår men har bromsats upp av Covid 19 pandemin.

Många är engagerade för binas och honungens framtid. Institutioner, företag, laboratorier samt organisationer som BeeLife, Apimondia, COPA-COGECA, EU-kommissionen, EFSA, etc driver utvecklingen framåt.

Så har COPA-COGECA skrivit ett Position Paper, en aktionsplan för att rätta till den alarmerande situationen på den europeiska honungsmarknaden. Här följer ett utdrag på föreslagna åtgärder.

All import från ett tredje land måste vara i linje med EU's definition av honung, en gemensam EU-standard för märkning av all honung med angivande av de länder som ingår och med hur många procent från respektive land. Vidare en standard för samtliga produkter från kupan såsom vax, propolis, pollen och drottninggelé. Ett spårbarhetssystem samt avancerade analyser på framförallt importer överstigande 20 ton.

Ytterligare åtgärder som föreslås är att skapa ett gemensamt europeiskt referenslaboratorium med väl utvecklade metoder för att hitta förfalskningar. Kinas produktionsmetoder behöver granskas ingående.

EU kommissionen behöver skyndsamt ta fram ett stödprogram för den interna marknaden, prioritera europeiska standarder och lokal honung.

MONICA SELLING,
förbundsordförande, Biodlarna

LASSE HELLANDER,
adjungerad internationellt arbete
och ledamot av BeeLife's styrelse

FAKTA

I ”Aktionsplanen” för den Europeiska honungsmarknaden, skriver COPA-COGECA bland annat att det är viktigt att varje nation inom EU gör det möjligt för honungsproducenterna och deras organisationer (Biodlarna) att möjliggöra så att biodlarna är berättigade till stöd från ”pelare 2” i den nya CAP som förväntas antas i vår och gälla från 2023. Apimondia har en strategi för att motarbeta fusket. Den omfattar minst 12 olika punkter. Några punkter som lyfts fram är ökat internationellt samarbete mellan organisationer, återförsäljare, packare, laboratorier, ökad spårbarhet och spårning, utveckla enkla screening metoder, etc. BeeLife har skrivit A CAP for pollinators, som beskrivits ovan och en sammanfattning finns på svenska på Biodlarnas hemsida. Flera dokument finns på BeeLife's sida: bee-life.eu på olika språk. Lobbyarbetet pågår för fullt inför förhandlingarna om CAP. Nu senast i ett öppet brev till de som deltar från 25 ideella organisationer i EU, om öppenhet och info om förhandlingarna, med andra ord en mycket större transparens.

Referenser

Dr Jeff Pettis, forskare och ordförande i Apimondia från USA. *Etienne Bruneau*, Belgien, BeeLife. Etienne B är inte bara styrelseledamot i BeeLife, ordförande i COPA-COGECA's ”Honungsgrupp” och ordförande Apimondias Kommission ”Beekeeping Technology and Quality”. Grundare och verkställande direktör för CARI, ett Belgiskt center för forskning och information och medlem av den Internationella honungskommissionen. *Dr Jurij Majtan*, chef för institutet för molekylär biologi i Slovakien. *Prof. Norberto Luis Garcia*, professor i biodling från Argentina.

Vinn ett presentpaket i Bibutiken **BIODLARKRYSSET Vinter**

Skicka in din krysslösning till: Biodlarna, senast 25 januari.

Biodlarna

Borgmästaregatan 26,

596 34 Skänninge.

Märk kuvertet "**Biodlarkrysset Vinter**"

Blir väl de som tar lån	Bred Julsång	Dörrskylt Dra på munnen	Skådespel	Fångst-öglan Vinterbo	Är väl alla på julafton
Biodlarkurs Fågel				Sänka Xenon	
Virke Lockar bi		Se skådis på film OS i Oslo	De skapartrender	Anno Domini Tidvatten	
Instrument I kopp I kupa		Sist i brev Näste		Skåda Bandet präster bär	Skär- verktyg med orv
Finns glögg utan				Grund- ämne Träl	
På bil i Utrecht Sopas snö med		Beriden lansiär		Basker Skog & mark	Med fening en fisk
Står för okänd Streckkod		Antal visar i bi- samhälle Emedan		Duo Skyddar kalufs	2020
Är millennielånga skeden Lekmannadomare	Vulkan på Sicilien	Fattar Tilldelar	Slipas på dolk Hylander, artist	Visar misshöje Vått mått	
Är väl tomten	Kan det i köket			En av 12 I skala	Med in- sidorna utåt
Hisas på ketch Låta få			Sitta eyesolöse Ovärdat håriga	Kolåt Några enstaka	Lyser rött på bil
Därför firar väl biodlare 27 dec.	Skrinnar man på	Yta Släkte	Brukas i mörker Så är det väst	Denne bor intill	
		Rörigt Epok	Aprilmån	Kulle Urinfo	Silver Det ses på vetestrå
Kvalifikation Pussas vid i jul			Mjuka i lederna Tallmark	Radon	Kaskelot
Oklara Lura & förleda		Sådan ses i kupa	Är upp- diktad historia	En riktig blunder	Ack och ve förr

© HÅKANKEY 2020 #977

Innehåll 2020 i Bitidningen

Sidangivelserna börjar med sidnumret varefter följer tidningsnumret, t ex 2-1/2, sid 2 i nr 1/2. 3-10 betyder sid 3 i nr 10.

Avelsarbete

Avläggare	24-9, 21-11
Nordiska bin.....	23-3
Träff för avelsintresserade.....	4-3
Parningsplatser för avelsarbete 2020.....	10-5
Vi behöver fler drottningar.....	14-7/8

Biprodukter

Hur tänker Biodlarna kringpollinering.....	22-6
Lagligt att sälja bidrönarlarver som livsmedel.....	12-12
Lars honung prisad London honey award.....	16-9
Pollen viktig beståndsdel i binäringen.....	20-6
Utan bin ingen äppelcider.....	18-7/8

Bisjukdomar, parasiter och förgiftningar

45 bin i riskzonen.....	15-6
Bihälsa.....	26-1/2, 26-3, 30-4, 26-5, 24-6, 24-7/8, 24-9, 24-10
22-11, 24-12	
Biologiska hot mot honungsbin.....	8-7/8
Nytt beslut om varroazonerna.....	26-1/2

Föreningar, distrikt och förbund

Beelife arbetar för bina.....	12-10
Biodlarföretagarnas årsmöte i Sunne.....	4-4
Bibutiken 32-1/2, 32-3, 36-4, 36-5, 32-6, 15-7/8, 32-9, 32-10, 32-11, 15-12	
Billigare prenumeration på bitidningar.....	27-11
Biodlarnas:s etiketter.....	12-5, 13-5, 13-6, 13-9, 13-10, 27-11, 27-12
Biodlarna ökar -över 1500 fler medlemmar 2019.....	15-5, 15-7/8
Bjäre biodlarförening -bigård i fruktodling.....	22-7/8
Corona viruset	22-5, 4-6, 6-6, 6-10, 12-11, 16-11
Digital utbildning Gotlands biodlardistrikt.....	4-12
Fidenäs biodlarförening -lätta kupor.....	23-7/8
Fototävling	23-6, 20-10,
Förtjänsttecken.....	29-1/2
Högbyortens biodlarförening -Biger Gustavsson.....	14-6
Högbyortens biodlarförening	22-9
Högbyortens biodlarförening bygger nytt	8-10
Lars medlem i Biodlarna i 83 år.....	14-11

Medlemsförmåner.....	31-5
Miljöpris till Kullabygdens biodlarföreningen.....	9-
Mönsterås -Ålems biodlarförening miljöpris.....	27-9
Mjölby-Mantorp biodlarförening, fribygge.....	8-11
Ordförande krönika 28-3, 32-4, 32-5, 28-6, 28-7/8, 28-9, 28-10, 28-11, 28-12	
Slogantävling.....	23-6
Styrelsen har ordet 3-1/2, 3-3, 3-4, 3-5, 3-6, 3-7/8, 3-9, 3-10, 3-11, 3-12	
Svensk Buckfast	27-5
Södra Vätternbygden	9-1/2
Vi minns 29-1/2, 29-3, 33-4, 29-5, 29-6, 29-7/8, 29-9, 29-10, 29-11, 29-12	
Vänmedlemskap	29-9
Årsresumé av biodlingsåret 2019 inom förbundet.....	24-1/2

Information om och utveckling av biodlingen

Andelsbiodling växer i Sverige.....	18-5
Arbetet med nya lagstiftningen.....	11-9
Biodlarna deltar i EU.....	7-3
Den nya honungsbedömningen.....	30-4, 6-11
Efterfrågan på våra utbildningar.....	18-6
Enkät om kunskapsöverföring.....	14-9
Frukt och grönt med ett bilyft.....	20-12
Innovativt projekt -ett digital bisamhälle.....	16-5, 21-9
Ny utbildning för yrkesbiodlare.....	8-9
Medlemsundersökningen	14-10
Stort intresse för kunskap.....	4-1/2
Smaken lyfts i Biodlarnas nya honungsbedömning.....	14-1/2
Svårtelefonen.....	27-6, 11-10
Vad är honungsbinas tjänster värda.....	26-3
Var med och påverka.....	20-11
Övervintringen 2019/2020.....	28-4

Från andra länder

Biodling i Frankrike.....	10-3
Pollentäckt bi fastnade i kåda, Burma.....	11-7/8
50 miljoner bin döda i Kroatien	11-9
Biodling i Kenya ett framtidsyrke.....	18-11

Biskötsel och forskning

Amerikansk yngelröta.....	28-5
Ett globalt perspektiv.....	6-12
Honungsbin och vilda pollinerare -finns det mat åt alla 20-3, 24-5, 18-10, 18-12	
Kommunikationskoden för dansande bin.....	19-6
Naturligare biodling.....	10-1/2
Test av desinfektionsmedel mot Paenibacillus larvae.....	20-9
Två nya forskare till honungsbigruppen på SLU.....	15-1/2
Visst kan bina skilja på färger.....	24-3
Året i bigården Marcus Adolfsson 6-1/2, 6-3, 8-4, 6-5, 8-6, 4-7/8, 6-7/8, 4-9, 4-10, 4-11	

Tips

Bröd kryddat med honung.....	6-12
Dataspel Bee simulator	27-7/8
Försäkring amerikansk yngelröta.....	29-4
Gör avläggare.....	7-6
Invintring.....	26-9
Ny barnbok "Rädda bin"	18-6
Ny poddcast om Biodling.....	14-12
Så ett frö på Världsbidagen.....	4-5
Stoppa rövarbin.....	7-6

Övrigt

Bigift och acetylkolin.....	10-11
Biodling på ledig tid på folkhögskola.....	15-10
En gemensam bok om bin.....	16-3
Ett år i kupan-Bert Gradin 2-1/2, 2-3, 2-4, 2-5, 2-6, 2-7/8, 2-9, 2-10, 2-11, 2-12	
Gärdesgatan en ny väg för pollinerare.....	18-1/2
Korsord.....	32-7/8, 27-9
Plast i biodling	9-1/2
Pris för informationsmaterial.....	5-5
Stölder av bisamhällen	9-3, 11-11
Sune, biodlare i Malå.....	6-3

Preben Kristiansen

När detta nummer av Bitidningen kommer ut har jag endast få dagar kvar av det uppdrag som jag började i maj 1997, då jag anställdes hos Sveriges Biodlares Riksförbund (SBR) som bisjukdomskonsulent.

Under de första cirka sex månaderna av min anställning finansierades tjänsten helt och hållet av svenska statsmedel, sedan har den finansierats av EU-stödet till biodlingen, som numera heter Nationella programmet för biodlingssektorn (NPB).

Den trevliga kontakten med er biodlare är det jag bär med mig

Mina huvudsakliga uppgifter de första åren var att arbeta med information och rådgivning om varroa och varroabekämpning. Arbeta med övriga sjukdomar och parasiter samt inte minst bihälsa har också ingått i mina uppgifter, vilket efter några år innebar att tjänsten döptes om till bihälsokonsulent. Jag var anställd hos SBR fram till 31 januari 2018, då tjänsten flyttades till Jordbruksverket.

Under den tid som jag var anställd hos SBR var villkoren för tjänsten och mina arbetsuppgifter reglerade genom avtal mellan Jordbruksverket och SBR. I detta stod det bland annat att tonvikten i arbetet med information och rådgivning om bisjukdomsbekämpning skulle ligga på ekologiska bekämpningsmetoder, och i samband med detta även informera om de frågeställningar som är förknippade med de olika metoderna, som säkerhetshandtering, uppkomst av resistens mot de använda medlen och risk för rests substanser i vax och honung.

SBR:s policy kring varroa och bihälsa har legat i linje med detta. Den senaste Bihälsopolicy som antogs av SBR:s förbundsstyrelse i december 2014 lyder så här:

- SBR ska, i samarbete med Bihälsokonsulent, SLU och forskning, aktivt verka för att förbundets medlemmar får information om metoder som medför ett gott hälsotillstånd hos bina.

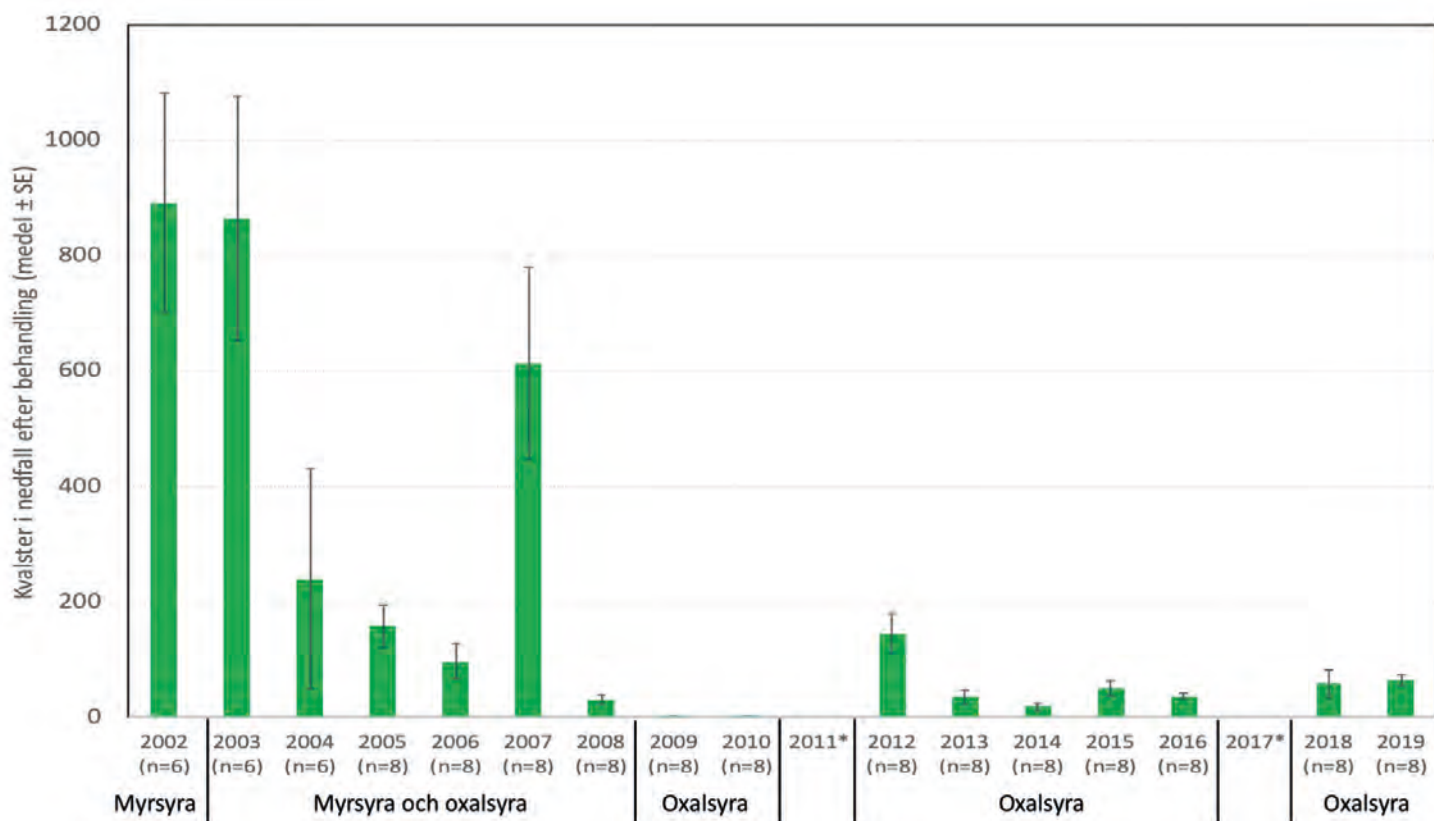
- SBR ska påverka sina medlemmar att effektivt bekämpa varroa och göra det med så skonsamma metoder som möjligt, för både bin och miljö. I första hand skall ekologiska metoder (enligt Jordbruksverkets definitioner) rekommenderas.

- SBR ska verka för att inga rests substanser kommer in i svensk honung eller svenskt vax.

I dokumentet "Förbundets ställningstaganden" som fastställdes av SBR:s förbundsstyrelse i september

2019 står det bland annat följande under rubriken "Varroabehandling enligt våra rekommendationer": "Det är angeläget att behandling sker utifrån beprövade metoder, som rekommenderas av sakkunniga inom området."

Krönikan i senaste numret av Bitidningen kan uppfattas som att SBR:s styrelse nu anser att åtgärder mot varroa inte ska omfatta bortskärning av drönaryngel och behandling med de organiska syrorna. Återstår då behandling med tymol (som ger rester i vaxet), Apistan eller ett av de andra läkemedel med syntetiska ämnen som aktiv substans (som ger rester i vaxet och som kvalstren på många håll numera är resistent mot) eller spärrboxmetoden och andra liknande skötselgrepp. Men samma argument som angavs i krönikan om bortskärning av drönaryngel, "det är helt fel att göra så mot en organism som är så fulländat funktionell", skulle väl också kunna användas mot dessa metoder/medel. Med bakgrund av detta kan man fråga sig om SBR anser att biodlarna helt ska sluta behandla mot

Figur 1. Det genomsnittliga totala antal kvalster som fanns i nedfallet efter behandling i Hästveda förening's bigård under åren fr.o.m. 2002 t.o.m. 2019. Förutom att det gjorts drönaryngelbortskärning varje år har behandling de olika åren genomförts med följande: 2002: myrsyra; 2003–2007: myrsyra och oxalsyra; 2009–2010, 2012–2016 och 2018–2019: oxalsyra. År 2011 och 2017 genomfördes ingen behandling med oxalsyra eftersom angreppsgraden de åren var mycket låg. N anger antal samhällen.
 Figur: Preben Kristiansen

varroa. I så fall kommer vi inom några ganska få år att förlora ett mycket stort antal bisamhällen, och det kommer att ta lång tid innan vi åter har byggt upp en ny honungsbiopopulation.

Jag har så gott jag kunnat strävat efter att genomföra uppdraget som bihälsokonsult enligt de riktlinjer som nämnts ovan och som angetts i arbetsbeskrivningen för tjänsten. Det har varit viktigt för mig att den information och rådgivning som jag har gett har haft vetenskapligt stöd. Därför har jag dels försökt vara så påläst som möjligt och dels haft samtal och samarbete med många olika aktörer med beröring till bin och biodling samt varit med i ett antal arbets- och projektgrupper, såväl här i Sverige som internationellt.

I början av 1998 blev jag engagerat i ”European work group for integrated varroa control” som 2008 utvecklades till organisationen COLOSS. Förutom att jag under några år var medlem i dess exekutiva kommitté, har jag ingått

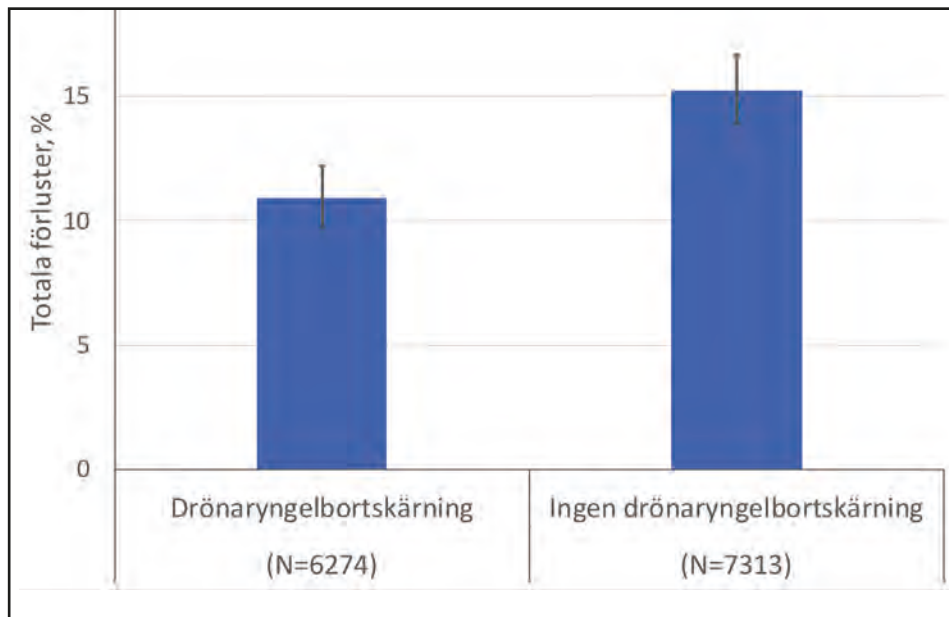
i följande tre grupper inom COLOSS: Monitoring (som arbetar med frågor kring förluster och samverkar om den årliga enkäten om övervintringen), Varroa control (som arbetar med utveckling och utvärdering av metoder och koncept för bekämpning av varroa) och B-RAP (som arbetar med att överbrygga forskning och praktik).

Redan innan jag anställdes här i Sverige hade jag bra kontakt med Avdelningen för bin vid Sveriges Lantbruksuniversitet i Uppsala, och under alla åren har det Nationella referenslaboratorium för bihälsa (som avdelningen numera heter) och jag haft ett nära samarbete. Jag har också haft ett bra samarbete med många engagerade biodlare, värdar för försök med olika behandlingsmetoder, varroainstruktörer och de som haft hand om instruktionsbigårdar.

Projekt ”Varroainstruktörer” var ett projekt som finansierades av Nationella programmet (NP) under perioden 2003–2008. Syftet var att genom

utbildning, kunskapsöverföring och erfarenhetsutväxling etablera en grupp av biodlare som kunde ge rådgivning i biodlarföreningar och -distrikt. Projektet var ett embryo till ett system med regionala rådgivare, och jag vet att en hel del av de som var med i gruppen har varit anlitade som föredragshållare och utbildare även långt efter att själva projektet upphörde.

Instruktionsbigårdar är ett annat projekt som också finansierades av medel från NP. Dessa bigårdar var tänkt att användes för utvärdering av olika bekämpningskoncept och för utbildning och studiebesök. Under en period fanns det sju sådana bigårdar, numera finns endast en kvar, den i Hästveda biodlarförening, som jag vid flera tillfällen skrivit om i Bitidningen. I figur 1 redovisas det genomsnittliga totala antal kvalster som fanns i nedfallet efter behandling i Hästveda förening's bigård under åren fr.o.m. 2002 t.o.m. 2019. Bortskärning av täckt drönaryngel (vår och försommar) har tillämpats varje år.

Figur 2. De totala förlusterna (i procent) i följande två grupper av bisamhällen, drönaryngelbortskärning och ingen drönaryngelbortskärning. Data från enkät om övervintringen 2019–2020. N anger antal bisamhällen i varje av de två grupperna. De lodräta linjerna anger 95 % konfidensintervall. Figur: Preben Kristiansen

Första året användes endast myrsyra, de nästföljande fem åren myrsyra och oxalsyra och sedan dess endast oxalsyra, förutom 2011 och 2017 då den enda behandlingen var bortskärning av täckt drönaryngel. Åtgärder mot varroa i bigården har gjorts enligt det grundkonceptet som vi rekommenderat, behovsbaserad behandling och behandling i rätt tid och på rätt sätt. I mer än 10 år har åtgärderna bestått av endast bortskärning av drönaryngel och behandling med oxalsyra (en gång/år). Inte vad jag skulle kalla "sjukdomsbehandling i absurdum", som i ovan nämnda krönika.

Bortskärning av drönaryngel

innebär en lägre uppfödning av kvalstermängden under sommaren, vilket i många fall innebär att en behandling i augusti (för att rädda vinterbina) inte är nödvändig. Under årens lopp har jag skrivit om flera av de studier som gjorts angående effektiviteten av metoden. I dessa och på möten och kurser har jag även besvarat frågor om och argument mot metoden, som t.ex. följande: "Vad händer när alla drönare tas bort, kan bisamhället fungera och kommer det finnas drönare för parning?" och "Om man tar bort drönaryngel så ska bisamhället lägga energi på att mata upp fler drönare, och då kommer honungsskörden bli mindre.". Bra sakligt motiverade frågor,

som jag, mot bakgrund av studier och många erfarenheter, har kunnat besvara så här: "Alla drönare tas inte bort, utan det är endast det drönaryngel som finns i drönarramen som tas bort. Det kommer finnas drönare för parning och honungsskörden blir inte mindre." En av frågorna i den årliga enkäten om övervintringen handlar om åtgärder mot varroa. I enkäten avseende vintern

2019–2020 kom det in 1514 svar på frågan om bortskärning av drönaryngel (svar från områden utan varroa är inte inkluderade). Av dessa tillämpade 789 biodlare (52 procent) metoden, och 725 biodlare (48 procent) gjorde det inte. Av de 13587 bisamhällen, som svaren om drönaryngel omfattar, tillämpades metoden i 6274 bisamhällen (46 procent) och den tillämpades inte i 7313 bisamhällen (54 procent). Figur 2 visar vinterförlusterna i de två grupperna. I gruppen där bortskärning av drönaryngel inte tillämpades var förlusterna signifikant större än i gruppen där täckt drönaryngel togs bort som en åtgärd mot varroa.

Hur få friska bisamhällen? Utöver följande tre viktiga faktorer för att förebygga förluster: starka bisamhällen, friska vinterbin och tillräckligt med foder, har jag i de föredrag jag hållit genom åren visat bilden som syns i figur 3. Här några kommentarer till de punkter som anges där.

- Bisamhällena ska ha tillgång till bra nektar- och pollenkällor under hela deras aktiva period, Kuporna ska vara skyddade mot vind och drag, och inte placeras i sänkor, på fuktiga ställen eller i full skugga.

Hur få friska bisamhällen?

Rätt placering av bigården

Inte för många samhällen i bigården

En "svärm", dvs. avläggare/samhälle/år

Unga drottningar

Inga onödiga ingrepp eller behandlingar

Så få störningar i yngelrummet som möjligt

Ta bort svaga samhällen

Figur 3. Bild från min PowerPoint-presentation om att förebygga förluster och få friska bisamhällen. För närmare förklaring till de olika punkter se texten under rubriken Hur få friska bisamhällen? Foto: Preben Kristiansen

- För många bisamhällen i en bigård eller inom ett område kan leda till brist på näring, genom att pollen- och nektarkällorna inte räcker till dem alla. Det kan också leda till ökat förekomst och spridning av sjukdomar och parasiter. Hur många samhällen som är lämpligt att ha på samma plats går inte att säga exakt, utan det beror på ett antal faktorer, framförallt mängd och kvalitet av dragkällorna. Vad jag brukar säga är mellan 8 och 14 bisamhällen i en bigård, och max cirka 20.

- Svärmning är honungsbinas sätt att föröka sig på samhällsnivå och svärmning ingår som en del i dess beteende att hålla sig friska. Att ”härma” bisamhällenas svärmning genom att varje år bilda avläggare (konstsvärmar) från de bisamhällen som är tillräckligt starka bidrar till att få friskare bisamhällen.

- Ett antal undersökningar visar att bisamhällen med unga drottningar (upp till 2 år) klarar övervintringen bättre än bisamhällen med äldre drottningar.

- Gör endast de ingrepp och behandlingar som är nödvändiga och gör dem vid rätt tidpunkt. Detta ger

också färre störningar i yngelrummet. Och vad störningar angår, brukar jag säga något i den här stilen: ”Plocka inte igenom bisamhället var nionde dag för att riva viseceller, utan när du ser viseceller i ett bisamhälle som är tillräckligt starkt, så gör en avläggare (konstsvärm). Tillämpning av drönaryngelbortskärning är en bra ”svärmbrometer” (och svärmdämpande), och det är mindre störande att ta bort en drönarram än att plocka igenom alla yngelramar i bisamhället.

- Sjuka och svaga bisamhällen bör tas bort genom att avlivas. Svaga bisamhällen som inte visar på sjukdomssymptom kan förstärkas eller slås ihop med andra bisamhällen.

Naturligtvis är det viktigt att dessutom välja bin med bra egenskaper, som bland annat omfattar bin som är anpassade till din skötselmetod, till miljön och klimatet där du har din biodling och bin med så bra motståndskraft mot sjukdomar och varroa som möjligt.

Sedan ett par år tillbaka pågår det ett projekt som går ut på att undersöka

möjligheterna för att bygga upp en professionell rådgivningsorganisation för biodlingssektorn. Jag hoppas att det så småningom går att få till en sådan, då det blivit allt mer uppenbart för mig att det behövs om biodlingen ska utvecklas och om de problem vi står inför ska lösas på ett hållbart sätt. För att få till en sådan organisation krävs samarbete mellan alla de aktörer som på något vis har beröring till bin och biodling. Med tanke på den sicksackurs som jag upplevt hos biodlarorganisationerna är det även viktigt att en rådgivningsorganisation är oberoende såväl av dessa som av myndigheter.

Om några dagar går jag i pension, vilket innebär att det i fortsättningen är min efterträdare Björn Gustavsson (bjorn@gustavsson@jordbruksverket.se, Tel: 036 15 84 30), som ni ska kontakta om ni har frågor kring bihälsa.

Tack till alla som jag under årens lopp har haft kontakt med och för det samarbete som jag haft med många av er. Det är mötena med er biodlare som varit det absolut roligaste i mitt jobb.

PREBEN KRISTIANSEN

Spännande fakta om bin

Som ni vet så brukar jag i krönikan prata om kunskap som ett oundgängligt ”verktyg” för alla biodlare. Praktisk sådan ja men, som en grund att stå på, också teoretisk. Här kommer några fakta som är kul och intressanta att ha med sig.

MONICA SELLING
ordförande Biodlarna
monica.selling@biodlarna.se

*Bin jobbar mycket hårdare än vad majoriteten av människor gör. De jobbar bokstavligen ihjäl sig, under sex sommarveckor. Begreppet ”flitig som ett bi” är ett understatement.

*Bihjärnan trotsar tiden. När åldrande bin gör yngre bins jobb slutar deras hjärnor att åldras. Hjärnan ”går baklänges”. Forskare vid Arizona State University tror att dessa rön kan bistå oss i att sakta ned utvecklingen av demens.

*För att täta springor i kupan använder bina propolis. Propolis är harts från lövträd och kåda från tall och gran. Avsikten är ju att skydda bostaden från virus, bakterier och svampangrepp. Den kemiska sammansättningen varierar och i växtfattiga jordbruksområden är propolis av klart sämre kvalitet och ger ett sämre skydd för bina. Ånyo får vi kvitto på betydelsen av en miljö med varierande växtlighet. Propolis från bikupan lindrar bl a munsår, herpes, halsont och eksem.

*Bin kan känna igen våra ansikten. Bin läser in ansikten på samma vis som vi människor gör, i delar. Som ögonbryn, läppar, öron osv och sammanfogar dem till en helhet, ett ansikte. Det kallas för en ”konfigurationsprocess” och bidrar till forskningen om sk igenkänningsteknologi. Vi känner igen metoden från kriminologin och arkeologin.

* Bin har personlighet precis som vi människor. Temperamentet varierar. Det har vi ju alla märkt. En universitetsstudie visar att en del bin är spänningssökare medan andra är mer timida.

*Bin har en enastående förmåga att navigera. Solen är kompassen och när det är molnigt navigerar de efter polariserat ljus med hjälp av fotoreceptorer för att hitta solens placering. Det sägs att vikingarna använde ett liknande tillvägagångssätt. Solur när solen skiner och stenar av kalkspat (kalciumkarbonat) när det är molnigt. Dessa fungerar då som ett slags polaroidfilter.

*Bin är naturens mest kvalificerade byggare. År 36 f.Kr. hävdade Marcus Terentius Varro att bikupan hade den, i särklass, mest praktiska och fulländade strukturen. Betydligt senare återkom en grekisk matematiker till samma påstående beträffande vaxkakan. Nästan 2000 år senare, 1999, kom matematikern Thomas Hales till samma slutsats. ”The honeycomb conjecture” betyder att vaxkakan, av alla möjliga strukturer, använder den minsta mängden ”byggmaterial” dvs vax. Den är inte bara naturens mest effektiva struktur utan väggarna möts vid precis 120 graders vinkel, en perfekt hexagon med en stark struktur. Hexagonen, grekiskans sex väggar. Mönstret återkommer ofta i naturen.

Ovanstående är bara några exempel som visar på en superorganism som vi ska betrakta och hantera med stor vördnad. Jobba med naturen, inte emot. Det handlar inte bara om honung!

Jag vill också passa på att önska er alla ett riktigt Gott och innehållsrikt biår!

Fotnot: Angående krönikor i allmänhet och krönikan i förra numret om varroa i synnerhet. I Prebens text sidan 28, kan ni läsa att han har synpunkter på min krönika. Min krönika är en högst personlig text som inte speglar förbundets ställningstagande beträffande varroa-behandling.

Vill du vara med och påverka biodlingen i Sverige - bli ledamot i Biodlarnas förbundsstyrelse!

Vi söker dig som vill bli en del i en spännande och aktiv styrelse! Där får du möjlighet att tillsammans med övriga i styrelsen, kansliet och våra medlemmar driva frågor till nytta för biodlingen i Sverige.

Du är en engagerad biodlare med erfarenhet av styrelsearbete i någon intresseförening.

Vi ser gärna att du är biodlare norr om Mälardalen.

Du kan också lämna förslag på någon annan som du känner.

Hör av dig till någon av oss i valberedningen så berättar vi mer och får möjlighet att stämma av dina och våra förväntningar.

Kontaktuppgifterna hittar du på <https://www.biodlarna.se/kontakt/valberedning/>
Valberedningen

Riksförbundsmötet 17-18 april 2021

Den tidigare planeringen utgick ifrån att vi skulle hålla detta på Selma Spa konferenshotell i Sunne. På grund av den rådande och pågående pandemin kommer riksförbundsmötet att hållas helt digitalt, varför vårt planerade möte i Sunne utgår.

Vi återkommer med anvisningar och instruktioner hur mötet skall kunna hållas på ett bra och tillförlitligt sätt. Den tidsmässiga planeringen ligger fast dvs det är fortfarande 17-18 april som gäller för förbundets riksförbundsmöte 2021. Som alla förstår är detta extraordinära åtgärder och vi hoppas att förståelsen är stor för att det tagna beslutet är det enda rätta beslut, som vi just nu kan ta och att alla berörda hjälper till att genomföra ett så bra möte som möjligt!

Förbundsstyrelsen

ALMANACKAN

MÖTEN OCH KURSER

VI MINNS

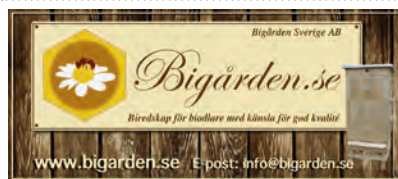
Josef Bechor
Danderyd-Täby Bf

Allan Borlid
Mölnlycke Bf

Roland Eriksson
Södra Inlands Bf

Gunilla Führ Johansson
Växjöortens Bf

Bo Johansson
Falkenberg-Ätradalens Bf

Bireddskap, Järbo Biodlarservice
Besök vår webbshop eller vår butik och se vad vi kan erbjuda. Tel.0290 70277
www.jarbobiodlarservice.se
info@jarbobiodlarservice.se

Davidssons Bimaterial

med över 40 år i branschen
Hullaryd, Aneby

Modernt Vaxrenseri med full utrustning
Samtliga Bimaterial till försäljning

Kontaktinformation
0705-61 85 63
info@davidssonsbimaterial.com
www.davidssonsbimaterial.com

Förtjänstecken

Silvernål

Nils-Olov Karlsson
Per-Axel Kollberg

Finspångsortens Bf
Södertälje Bf

Hedersutmärkelse

Veine Jernemalm

Högsbyortens Bf

Guldnål

Åke Ferm
Allan Fogman
Leif Hedlund
Sune Isaksson
Veine Jernemalm
Olle Johansson
Åke Jansson
Allan Karlsson
Ingemar Kauppi
Kjell Nilsson
Ingvar Nordh
Gunnar Mellander

Marks Härad Bf
Kalix Bf
Särö Bf
Kalix Bf
Högsbyortens Bf
Kalix Bf
Östra Sörmlands Bf
Kalix Bf
Kalix Bf
Sydvästra Skånes Bf
Hässleholms Bf
Klinterortens Bf

MARKNADEN

KÖPES

INSEMINERING UTRUSTNING önskas köpa. Kontakta carlosf93@hotmail.com eller 0790555611

VAXSMÄLTARE LYSON (170c)
Gunnarsson tel. 0762138064

Gamla bitidningar+annan bilitteratur,-svenska,norska,engelska danska.
Tonygalic73@gmail.com

Allt för din biodling

Butik och lager
utanför Falköping

"Ringöppet" nästan alltid,
Slå en signal innan du kommer, så vi säkert är på plats
www.honungogront.se 070-6036138

SÄLJES

www.alltombiodling.se
böcker, filmer, nyheter,
reportage om bin och biodling.

Information blogg, bild och film
<https://www.evindjohansson.se>
Bruksdrottningar! Odling efter
Stådtokiga bin! Friparade!
Tillgång efter Framställning!
070-5156459"

BI & BIODLINGSTILLBEHÖR
Smedgatan.1 Svedala. Öppet alla
dagar. Ring kl. 8-10 samma dag ni
vill komma för att bestämma tid som
passar oss alla. bisvedala.se
0708-95 50 30 0708- 95 50 25

Locksigill. Flera sorter,
enkelt att beställa, snabb leverans.
www.honungsigillet.se

Sverigesigillet. Sigill till alla dina
produkter, två sorter.
www.sverigesigillet.se

150 starka bisamhällen
10 r lågnormal.Buckfast
2000 kr + moms södra Småland
Början på maj
0705700826

Biredskap Freddy Duwe, Värsta
Malmtorpsvägen 19, 147 71 Grödinge
070-5107054, info@freddyduwe.com
Hjulslungan
Nassenheider tappmaskin
BB-wear skyddskläder
Varrox oxalsyreförångare
Öppet? Se: www.freddyduwe.com

RAMLIST LN, Norsk, o Svea OB
4:00, Borråd 4:50. Hoffman, LN 5:00,
Langstroth 5:25. Tillverkning av alla fö-
rekommande biramar. Langstrothmate-
rial. Frakt tillkommer. Tel 0223/13180

4 ramars motorslunga 6100:-
6 ramars självvändare 13750:-
vaxsmältare med ångaggregat 3200:-
vals för kaktillverkning 10545:-
Elektronik till kläckskåp 298:-
Trådhelp 1500:-
Avtäckare - ny modell 195:-
Bioverall - 3 lager mesh 950:-
Se info: www.argsomettbi.se -
finns i Asarum
Björn 070 3293262

Få **DITT** vax valsat
från dina
egna ramar
Fler kakor /kg

0762-331036
beefuture.se

Anlita oss **ÄRET RUNT**

100% Svenskt BiFoder

NYHET!!

Fullt utrustat renseri

Bee **F**uture **F**onda™

Normal
EKO

Honungs

Gården på Bjäre

Monica Larsson
professionell drottningodlare

Vi säljer **Bidrottningar Buckfast** odlade efter testat avelsmaterial som medför snabb vårutveckling, är fromma, svärmtroga, har bra rensningsförmåga och är mycket högavkastande. Vill du veta mer, beställa eller begära offert? Besök gärna oss på hemsidan:

www.honungsgarden.com

ring 0702061994 eller mejla på monica@honungsgarden.com

Fraktfritt på beställningar före 1 maj 2021

Följ oss på Facebook och Instagram

Sök på Biodlarna

BIODLARNAS KONTAKT

Sveriges Biodlares Riksförbund (SBR) är en politiskt, religiöst och etniskt obunden ideell organisation, som bygger på principen om frivilligt, individuellt medlemskap.

Biodlarna ska arbeta för att utveckla svensk biodling som näring och meningsfull fritidssysselsättning, sprida kunskap om biodling, honungens egenskaper och pollinerings betydelse.

FÖRBUNDSKANSLIET

Borgmästaregatan 26, 59634 Skänninge
Tel: 0142-482000

Öppet: må-to: 08.00-16.00, fre: 08.00-12.00.
Lunchstängt 12.00 - 13.00.

Medlemsfrågor medlem@biodlarna.se

Adressändringar meddelas till

medlem@biodlarna.se alt. 0142-482000.

Telefontid växel vardagar 08.00-12.00

FÖRBUNDSCHEF

Jonas Eriksson, 0142-482001

E-post: jonas.eriksson@biodlarna.se

FÖRBUNDSADMINISTRATÖR

Maj-Britt Järnvall, 0142-482002

E-post: maj-britt.jarnvall@biodlarna.se

WEBBANSVARIG

Ann-Sofie Alfsdotter, 0142-482009

E-post: ann-sofie.alfsdotter@biodlarna.se

EKONOMIANSVARIG

Anette Irebro, 0142-482003

E-post: anette.irebro@biodlarna.se

Bankgiro: 512-7113 (medlemsavgifter).

Bankgiro: 413-6149 (övriga betalningar).

Plusgiro: 86 85-0 (övriga betalningar).

UTBILDNINGSANSVARIG

Lennart Johansson, 0142-482010

E-post: lennart.johansson@biodlarna.se

RÅDGIVARE BIOLOGISK MÅNGFALD OCH BIHÄLSA

Björn Gustavsson, 073-8564312

E-post: bjorn.gustavsson@jordbruksverket.se

REDAKTÖR

Mia Karlsvärd, mia.karlsvard@biodlarna.se

Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge,
0142-482006

Prenumeration på BITIDNINGEN:

Tidningen är en medlemsförmån för medlemmar i Biodlarna. Du kan också prenumerera separat på Bitidningen. Du betalar då 600 kr för ett helår (inom Sverige).

Kontakta medlem@biodlarna.se vid intresse.

Artiklar och mötesnotiser till Bitidningen skickas till redaktörens adress. Författarna ansvarar för innehållet i sina artiklar, som ej behöver återge redaktionens eller förbundets mening. Ett år efter utgivning av den tryckta tidningen läggs denna ut på Biodlarnas hemsida biodlarna.se

Annons till BITIDNINGEN:

Till Bitidningens redaktör. Se adresser och telefon och e-post härintill. Annonsspriser se information här nedan.

Manusstopp den första i månaden, en månad före utgivningsdagen.

Är det något nummer av Bitidningen du inte fått? Kontakta Biodlarnas kansli, 0142-482000, medlem@biodlarna.se

Aktuella nr kan läsas via hemsidan.

Äldre BT kan laddas ner från hemsidan.

BIODLARNAS BIBLIOTEK

Ultunabiblioteket, SLU, Box 7071,
75007 UPPSALA. Tel vx 018-671000.

Låneböcker beställs genom ditt lokala bibliotek.

FÖRBUNDSSTYRELSE

Förbundsordförande

Monica Selling,

Dale Prästgård 305, 47492 Ellös.

Tel 073-8458515

monica.selling@biodlarna.se

Vice förbundsordförande

Ingmar Wahlström,

Östra Karsbo 502, 37045 Fågelmara.

Tel 070-9929330.

ingmar.wahlstrom@biodlarna.se

Styrelseledamot:

Vivianne Boman,

Altuna - Fröslunda 22, 74971 Fjärdhundra.

Tel 073-2151701

vivianne.boman@biodlarna.se

Styrelseledamot:

Björn Dahlbäck,

Krögarvägen 8, 33153 Värnamo.

Tel 0760-35 66 46

bjorn.dahlback@biodlarna.se

Styrelseledamot:

Leo De Geer,

Krunegårdsvägen 123-14, 291 69 Fjälkinge.

Tel 0705-915 987

leo.degeer@biodlarna.se

Styrelseledamot:

Therese Ekebratt,

Härbrevvägen 27, 89151 Örnsköldsvik.

Tel 070-828 03 59

therese.ekebratt@biodlarna.se

Styrelseledamot:

Ann Elgemark,

Öströms väg 14, 66450 Vålberg

. Tel 070-6018870.

ann.elgemark@biodlarna.se

Styrelseledamot:

Nils Reppen,

Esplanadgatan 22, 28138 Hässleholm.

Tel 072-1876963

nils.reppen@biodlarna.se

Omslagsbilden:

Biodling i Malå.

Pricken över i:et på förstasidan påminner om att drottningen märks **VIT** i år.

FOTO: MIA KARLSVÄRD

ANNONSERA

KOMMERSIELLA ANNONSER

Ta kontakt med Bitidningens redaktion. mia.karlsvard@biodlarna.se

Tel 0142-482006.

• Uppslag två sidor utfallande	440 x 295	26 250 kr
• Hellsida	225 x 295	16 125 kr
• Sista sidan (1/1 special)	215 x 238	18 750 kr
• Halvsida stående (1/2)	94 x 256	9 250 kr
• Halvsida liggande (1/2)	192 x 126	9 250 kr
• Kvartssida stående (1/4)	94 x 126	6 250 kr
• Kvartssida liggande (1/4)	192 x 61	6 250 kr
• Åttodelssida (1/8)	94 x 61	2 125 kr
• Mini	57 x 25	400 kr

Rabatter. 6 på varandra följande annonser ger 10%. Helårsannonsering kontakta redaktören för prisuppgifter på annonspaket.

Annonsmaterialet lämnas som tryckfärdig pdf.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn taget till datum för manusstopp.

RADANNONSER

Radannonser placeras löpade efter varandra och tillsammans i slutet av tidningen under huvudrubriken "Marknadsplatsen". De samlas under ämnesrubriker. Inga bilder tas in här.

Utseende. Minimistorleken på en radannons är 2 rader/50 kr. De första 1-3 orden i annonsen blir i fetare stil. Det normala avståndet mellan två annonser är en blankrad.

Betalning. Radannonser faktureras. Pris: 25:-/rad. På radannonser ges ingen mängdrabatt.

Gratis. Två radannonser/år i efterkommande nummer är gratis för medlem.

Högst 3 rader/ annons

Annonsmaterial. Gratisannonser mejlas eller skickas med post till redaktören.

Var noga med att ange dina kontaktuppgifter.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn taget till datum för manusstopp.

Posttidning B — Bitidningen

Tryckort: Kalmar

Obeställbar tidning återsändes till Biodlarnas kansli, Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge.

Dit anmäls även adressändringar.

Begränsad eftersändning.

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med den nya adressen angiven på tidningens framsida, dvs ej på adressidan.

BIBUTIKEN

BESÖK WWW.BIIDLARNA.SE FÖR
ATT SE HELA SORTIMENTET

Beställ på www.biodlarna.se
eller ring in ordern på 0142-48 20 00
Alla priser är exklusive frakt.

Studiehäfte

79:-

Ord.pris: 110:-

Studiehäfte
En handledning i konsten
att sköta ett bisamhälle

Binära
upplevelser

229:-

Ord.pris: 349:-

Binära upplevelser

En bok med vackra bilder som får dig att längta till våren. Det här är ingen handbok i biodling, snarare ett försök till upplevelsebeskrivning i text och bild av livet tillsammans med superorganismen

Ficklampa

49:-

Ord.pris: 89:-

NYHET!

**LED-
ficklampa**

Med smart designad krok för
att fästa lampan på en väska eller
jacka. Inkl. batterier.
Storlek: 8 x ø 2.5 cm

BIIDLARNA